

15163 IV Duplum
J. Kallak / E. Kallak / E. Araste

Elavad arvud

I õppeaasta

TARTU EESTI KIRJASTUS

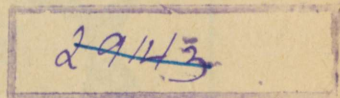
J. Kallak / E. Kallak / E. Araste

Elavad arvud

Matemaatika õpik algkoolidele

I õppeaasta

Kümnes trükk

Haridusdirektooriumi poolt koolides
tarvitamiseks lubatud

TARTU EESTI KIRJASTUS

2-56723

A-13163 IV

Korrektor M. Kindlam
K. Mattieseni trükikoda, Tartu 1942.

1. Liitmine ja lahutamine kümne piires.

AINO KANADEST.

$$2 + 1 =$$

$$3 - 1 =$$

5.	$1 + 1 =$	$3 + 1 =$	$1 + 4 =$	$5 - 1 =$
	$2 + 1 =$	$1 + 3 =$	$4 - 1 =$	$6 + 1 =$
	$1 + 2 =$	$3 - 1 =$	$5 + 1 =$	$1 + 6 =$
	$2 - 1 =$	$4 + 1 =$	$1 + 5 =$	$6 - 1 =$

6.	$1 + 7 =$	$8 - 1 =$	$9 - 1 =$	$1 + 8 =$
	$7 - 1 =$	$1 + 9 =$	$10 - 1 =$	$5 - 1 =$
	$8 + 1 =$	$9 + 1 =$	$1 + 7 =$	$1 + 9 =$
	$7 + 1 =$	$1 + 8 =$	$6 + 1 =$	$3 - 1 =$

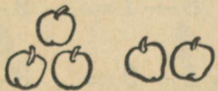
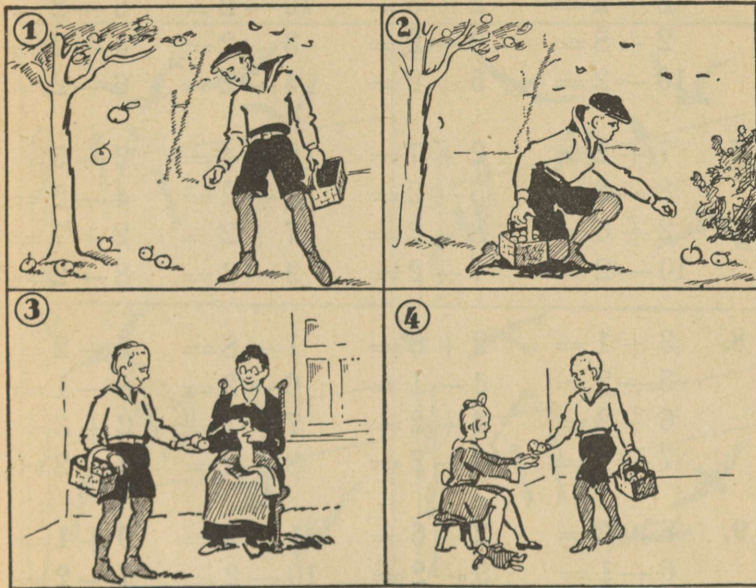
7.	$4 + 1 =$	$1 + 2 =$	$7 + 1 =$	$1 + 6 =$
	$3 - 1 =$	$6 - 1 =$	$4 - 1 =$	$10 - 1 =$
	$5 + 1 =$	$3 + 1 =$	$1 + 5 =$	$1 + 3 =$
	$4 - 1 =$	$2 - 1 =$	$7 - 1 =$	$5 - 1 =$

8.	$8 + 1 =$	$2 + 1 =$	$1 + 7 =$	$1 + 9 =$
	$2 - 1 =$	$8 - 1 =$	$10 - 1 =$	$4 - 1 =$
	$1 + 4 =$	$9 + 1 =$	$5 + 1 =$	$6 + 1 =$
	$9 - 1 =$	$6 - 1 =$	$7 - 1 =$	$9 - 1 =$

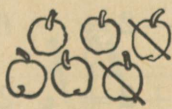
9.	$8 + 1 =$	$3 + 1 =$	$1 + 8 =$	$9 + 1 =$
	$6 - 1 =$	$9 - 1 =$	$3 - 1 =$	$8 - 1 =$
	$1 + 4 =$	$7 + 1 =$	$4 + 1 =$	$1 + 5 =$

10.	$1 + 3 =$	$1 + 2 =$	$1 + 7 =$	$7 + 1 =$
	$2 - 1 =$	$5 - 1 =$	$9 - 1 =$	$8 - 1 =$
	$1 + 6 =$	$8 + 1 =$	$1 + 8 =$	$1 + 9 =$

ÕUNTEST.

$$3 + 2 =$$

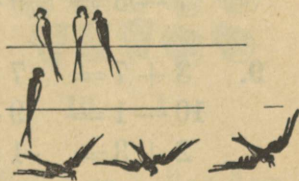
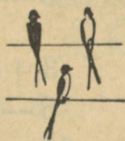
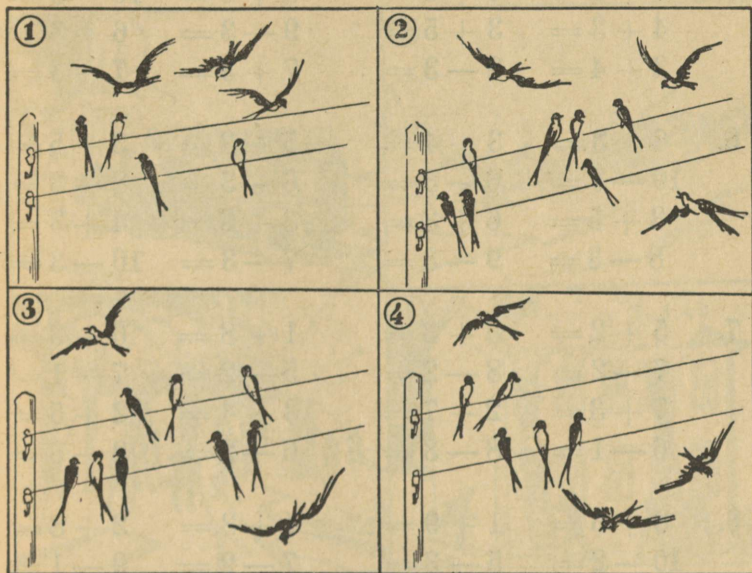

$$6 - 2 =$$

5. $2 + 2 =$ $5 - 2 =$ $5 + 2 =$ $2 + 6 =$
 $4 - 2 =$ $4 + 2 =$ $2 + 5 =$ $8 - 2 =$
 $3 + 2 =$ $2 + 4 =$ $7 - 2 =$ $7 + 2 =$
 $2 + 3 =$ $6 - 2 =$ $6 + 2 =$ $2 + 7 =$

6.	$9 - 2 =$	$8 - 2 =$	$2 + 7 =$	$2 + 3 =$
	$8 + 2 =$	$2 + 5 =$	$10 - 2 =$	$5 - 2 =$
	$2 + 8 =$	$9 - 2 =$	$3 + 2 =$	$4 + 2 =$
	$10 - 2 =$	$6 + 2 =$	$4 - 2 =$	$6 - 2 =$
7.	$7 + 2 =$	$2 + 7 =$	$2 + 4 =$	$2 + 5 =$
	$8 - 2 =$	$5 - 2 =$	$6 - 2 =$	$4 - 2 =$
	$2 + 6 =$	$8 + 2 =$	$7 + 2 =$	$2 + 7 =$
	$10 - 2 =$	$7 - 2 =$	$9 - 2 =$	$8 - 2 =$
8.	$3 + 1 =$	$2 + 6 =$	$1 + 8 =$	$5 + 2 =$
	$5 - 2 =$	$4 - 1 =$	$6 - 2 =$	$8 - 1 =$
	$6 + 2 =$	$3 + 2 =$	$7 + 1 =$	$2 + 3 =$
	$7 - 1 =$	$10 - 2 =$	$8 - 2 =$	$4 - 2 =$
9.	$8 + 2 =$	$2 + 6 =$	$1 + 4 =$	$9 + 1 =$
	$6 - 1 =$	$9 - 2 =$	$10 - 2 =$	$7 - 2 =$
	$2 + 4 =$	$8 + 2 =$	$2 + 7 =$	$2 + 8 =$
	$7 - 2 =$	$6 - 2 =$	$8 - 1 =$	$9 - 2 =$
10.	$5 + 2 =$	$2 + 8 =$	$1 + 9 =$	$3 - 1 =$
	$8 - 2 =$	$9 - 2 =$	$5 - 2 =$	$2 + 5 =$
	$2 + 3 =$	$1 + 9 =$	$4 + 2 =$	$7 - 2 =$
	$5 - 1 =$	$2 - 1 =$	$10 - 1 =$	$1 + 2 =$

PÄÄSUKESTEST.

$$5 + 3 =$$

$$7 - 3 =$$

5.	$3 + 3 =$	$7 - 3 =$	$6 + 3 =$	$3 + 7 =$
	$6 - 3 =$	$5 + 3 =$	$3 + 6 =$	$10 - 3 =$
	$4 + 3 =$	$3 + 5 =$	$9 - 3 =$	$6 + 3 =$
	$3 + 4 =$	$8 - 3 =$	$7 + 3 =$	$7 - 3 =$

6.	$6 + 3 =$	$3 + 4 =$	$5 + 3 =$	$3 + 5 =$
	$10 - 3 =$	$6 - 3 =$	$6 - 3 =$	$8 - 3 =$
	$3 + 5 =$	$6 + 3 =$	$3 + 6 =$	$4 + 3 =$
	$8 - 3 =$	$9 - 3 =$	$7 - 3 =$	$10 - 3 =$

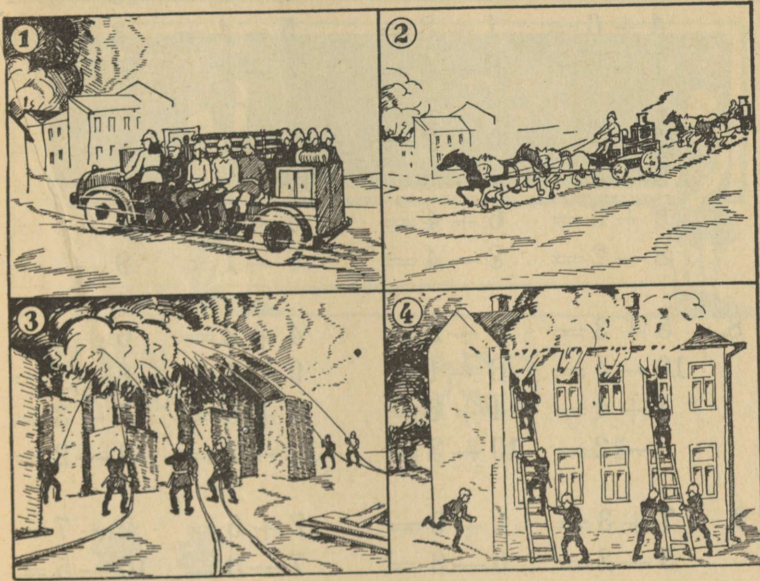
7.	$5 + 2 =$	$5 + 3 =$	$1 + 8 =$	$6 + 3 =$
	$7 - 2 =$	$8 - 2 =$	$5 - 2 =$	$7 - 1 =$
	$7 + 3 =$	$2 + 7 =$	$3 + 4 =$	$2 + 5 =$
	$6 - 1 =$	$8 - 3 =$	$6 - 2 =$	$9 - 3 =$

8.	$3 + 6 =$	$1 + 9 =$	$4 + 3 =$	$2 + 8 =$
	$10 - 2 =$	$5 - 3 =$	$7 - 2 =$	$9 - 1 =$
	$5 + 1 =$	$2 + 6 =$	$3 + 7 =$	$1 + 5 =$
	$7 - 3 =$	$9 - 2 =$	$8 - 3 =$	$6 - 3 =$

9.	$3 + 7 =$	$7 + 3 =$	$3 + 2 =$	$3 + 5 =$
	$10 - 1 =$	$9 - 2 =$	$6 - 1 =$	$4 - 2 =$
	$2 + 3 =$	$1 + 7 =$	$10 - 2 =$	$7 - 3 =$

10.	$2 + 6 =$	$6 + 3 =$	$7 + 2 =$	$3 + 6 =$
	$5 - 3 =$	$10 - 3 =$	$9 - 3 =$	$4 - 1 =$
	$1 + 8 =$	$2 + 7 =$	$8 + 2 =$	$6 + 2 =$

TULIKAHJU.

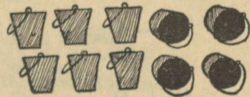

5

+

4 =

10 - 4 =

5.

$4 + 4 =$

$9 - 4 =$

$5 + 5 =$

$9 - 4 =$

$8 - 4 =$

$6 + 4 =$

$10 - 5 =$

$4 + 5 =$

$5 + 4 =$

$4 + 6 =$

$8 - 4 =$

$6 + 4 =$

$4 + 5 =$

$10 - 4 =$

$5 + 4 =$

$8 - 3 =$

6.	$5 + 5 =$	$6 + 3 =$	$6 + 2 =$	$4 + 3 =$
	$6 - 3 =$	$10 - 5 =$	$5 - 3 =$	$10 - 4 =$
	$4 + 6 =$	$1 + 8 =$	$5 + 4 =$	$3 + 5 =$
	$7 - 2 =$	$9 - 4 =$	$8 - 4 =$	$9 - 2 =$

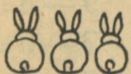
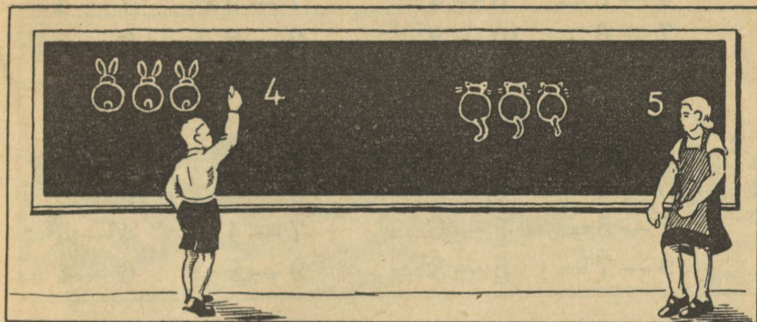
7.	$4 + 5 =$	$5 + 2 =$	$4 + 4 =$	$2 + 3 =$
	$9 - 4 =$	$7 - 3 =$	$10 - 5 =$	$6 - 2 =$
	$3 + 6 =$	$6 + 4 =$	$3 + 4 =$	$5 + 5 =$
	$8 - 2 =$	$8 - 4 =$	$9 - 1 =$	$9 - 3 =$

8.	$5 + 3 =$	$7 + 2 =$	$4 + 2 =$	$6 + 4 =$
	$10 - 4 =$	$6 - 1 =$	$9 - 4 =$	$8 - 4 =$
	$4 + 4 =$	$4 + 6 =$	$4 + 5 =$	$5 + 3 =$
	$5 - 2 =$	$10 - 3 =$	$10 - 2 =$	$4 - 2 =$

9.	$7 + 3 =$	$1 + 9 =$	$2 + 5 =$	$2 + 7 =$
	$5 - 2 =$	$6 - 3 =$	$7 - 3 =$	$10 - 5 =$
	$2 + 6 =$	$5 + 5 =$	$2 + 4 =$	$4 + 3 =$
	$9 - 4 =$	$9 - 2 =$	$10 - 4 =$	$7 - 2 =$

10.	$8 + 2 =$	$2 + 8 =$	$5 + 4 =$	$4 + 4 =$
	$9 - 3 =$	$9 - 4 =$	$6 - 2 =$	$5 - 3 =$
	$4 + 6 =$	$3 + 5 =$	$3 + 2 =$	$3 + 7 =$
	$10 - 5 =$	$8 - 2 =$	$8 - 3 =$	$10 - 4 =$

MITU VEEL?

$$3 + \quad = 4$$

$$3 + \quad = 5$$

$$6 - 4 =$$

$$8 - 7 =$$

1. $2 + \quad = 3$

$3 - 2 =$

$4 + \quad = 5$

$5 - 4 =$

$3 + \quad = 5$

$5 - 3 =$

$6 + \quad = 8$

$8 - 6 =$

$5 + \quad = 8$

$8 - 5 =$

$6 + \quad = 10$

$10 - 6 =$

2.	$4 = 3 +$	$6 = 4 +$	$7 = 5 +$	$7 = 4 +$
	$4 - 3 =$	$6 - 4 =$	$7 - 5 =$	$7 - 4 =$
	$7 = 6 +$	$10 = 8 +$	$9 = 6 +$	$9 = 5 +$
	$7 - 6 =$	$10 - 8 =$	$9 - 6 =$	$9 - 5 =$

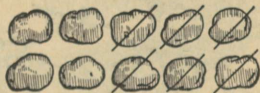
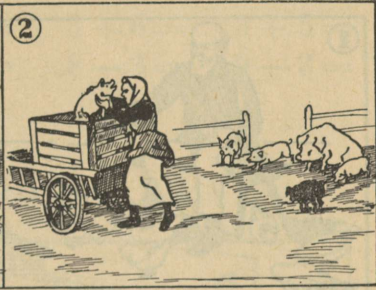
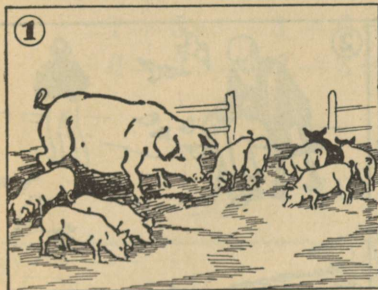
3.	$3 - 2 =$	$7 - 6 =$	$9 - 8 =$	$6 - 5 =$
	$5 - 4 =$	$8 - 5 =$	$8 - 6 =$	$10 - 8 =$
	$7 - 5 =$	$9 - 6 =$	$7 - 4 =$	$4 - 3 =$
	$9 - 7 =$	$5 - 3 =$	$9 - 5 =$	$6 - 4 =$

4.	$10 - 9 =$	$8 - 6 =$	$9 - 7 =$	$9 - 5 =$
	$5 - 3 =$	$10 - 7 =$	$6 - 5 =$	$7 - 6 =$
	$8 - 5 =$	$6 - 4 =$	$10 - 6 =$	$7 - 5 =$
	$4 - 3 =$	$8 - 7 =$	$7 - 4 =$	$10 - 9 =$

5.	$9 - 6 =$	$9 - 5 =$	$10 - 7 =$	$8 - 7 =$
	$5 - 4 =$	$7 - 5 =$	$6 - 5 =$	$6 - 4 =$
	$10 - 6 =$	$5 - 4 =$	$8 - 6 =$	$9 - 7 =$
	$9 - 8 =$	$9 - 6 =$	$3 - 2 =$	$10 - 8 =$

6.	$8 - 5 =$	$7 - 4 =$	$10 - 8 =$	$5 - 3 =$
	$5 - 3 =$	$10 - 6 =$	$7 - 5 =$	$9 - 5 =$
	$7 - 6 =$	$4 - 3 =$	$3 - 2 =$	$6 - 4 =$
	$9 - 7 =$	$6 - 5 =$	$8 - 5 =$	$9 - 8 =$

NOTSUDEST.

$$4 + 6 =$$

$$10 - 6 =$$

3. $5 + 4 =$ $6 - 3 =$ $5 - 1 =$ $5 + 5 =$

$8 - 4 =$ $4 + 3 =$ $4 - 2 =$ $9 - 4 =$

$3 + 3 =$ $3 + 2 =$ $7 + 3 =$ $5 + 3 =$

4. $1 + 4 =$ $6 - 2 =$ $6 + 4 =$ $4 + 5 =$

$10 - 3 =$ $3 + 4 =$ $2 - 1 =$ $3 - 1 =$

$5 - 2 =$ $7 - 3 =$ $4 + 4 =$ $6 + 2 =$

5. $6 + 3 =$ $4 + 6 =$ $1 + 3 =$ $6 + 4 =$

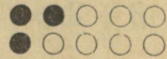
$4 - 1 =$ $8 - 3 =$ $7 - 2 =$ $8 - 3 =$

$5 + 2 =$ $2 + 2 =$ $2 + 3 =$ $7 + 2 =$

TUVIDEST.

$$4 + 5 =$$

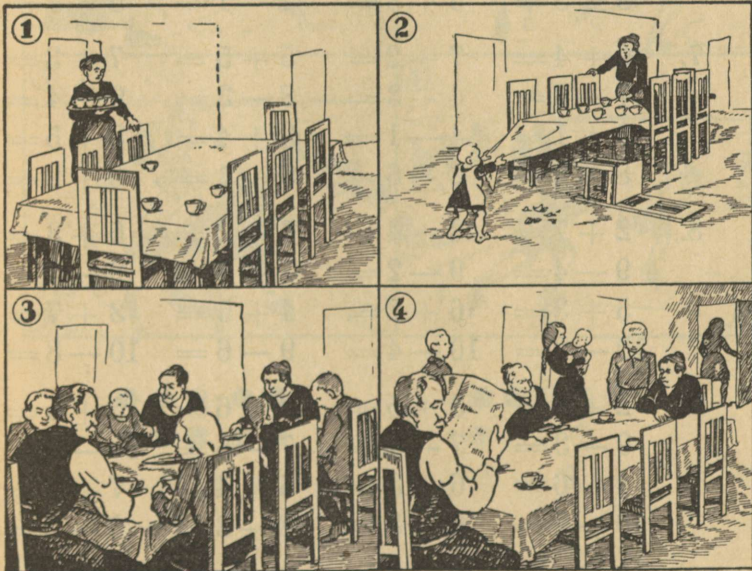

$$10 - 7 =$$

5. $5 + 5 =$ $3 + 7 =$ $4 + 6 =$ $6 - 3 =$
        $9 - 2 =$ $10 - 2 =$ $10 - 3 =$ $1 + 8 =$
        $1 + 6 =$ $2 + 7 =$ $3 + 5 =$ $4 + 3 =$
        $9 - 3 =$ $5 - 1 =$ $8 + 2 =$ $7 - 2 =$

6. $1 + 7 =$ $6 + 3 =$ $4 + 3 =$ $2 + 5 =$
 $4 - 2 =$ $10 - 4 =$ $9 - 4 =$ $7 - 1 =$
 $1 + 5 =$ $1 + 6 =$ $3 + 6 =$ $3 + 5 =$
 $6 - 2 =$ $7 - 3 =$ $8 - 3 =$ $9 - 3 =$

ÕHTUSÖÖGIL.

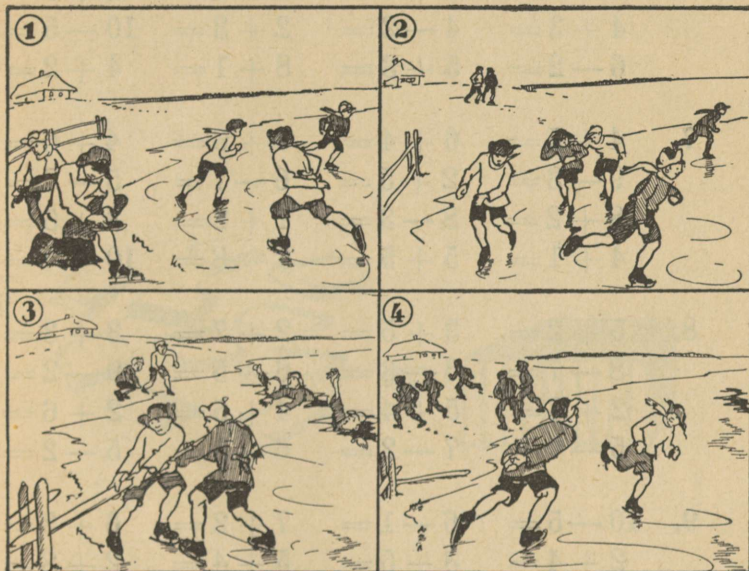

$\bullet \bullet \bullet \bullet \bullet$
 $\bullet \bullet \bullet \bullet \bullet$
 $3 + 5 =$

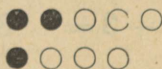
$\circ \circ \circ \circ \circ$
 $\circ \circ \circ \circ \circ$
 $10 - 8 =$

5. $4 + 4 =$ $3 + 2 =$ $7 + 1 =$ $2 + 7 =$
 $10 - 3 =$ $8 - 4 =$ $5 - 2 =$ $10 - 1 =$
 $6 + 2 =$ $7 + 3 =$ $2 + 3 =$ $9 - 2 =$
 $9 - 1 =$ $8 - 3 =$ $8 - 1 =$ $5 + 3 =$
6. $2 + 5 =$ $1 + 8 =$ $8 - 2 =$ $4 + 2 =$
 $6 - 2 =$ $10 - 5 =$ $7 - 3 =$ $6 - 3 =$
 $1 + 9 =$ $8 - 4 =$ $4 + 6 =$ $2 + 7 =$
 $9 - 3 =$ $5 + 3 =$ $2 - 1 =$ $5 - 2 =$
7. $6 + 4 =$ $7 + 2 =$ $5 + 5 =$ $7 + 3 =$
 $7 - 2 =$ $4 + 3 =$ $8 - 3 =$ $9 - 4 =$
 $9 + 1 =$ $4 - 1 =$ $3 + 4 =$ $3 + 5 =$
 $8 - 3 =$ $2 + 6 =$ $5 + 1 =$ $6 + 2 =$
8. $2 + 7 =$ $3 + 4 =$ $6 + 2 =$ $5 + 3 =$
 $9 - 4 =$ $9 - 2 =$ $7 - 3 =$ $9 - 4 =$
 $5 + 3 =$ $6 + 2 =$ $4 + 5 =$ $3 + 7 =$
 $10 - 2 =$ $10 - 4 =$ $9 - 6 =$ $10 - 8 =$
9. $2 + 8 =$ $3 + 5 =$ $3 + 6 =$ $5 + 5 =$
 $9 - 3 =$ $7 - 4 =$ $7 - 5 =$ $10 - 4 =$
 $4 + 6 =$ $6 + 3 =$ $5 + 4 =$ $7 + 3 =$
 $10 - 7 =$ $9 - 8 =$ $8 - 3 =$ $8 - 2 =$
10. $6 + 2 =$ $5 + 3 =$ $4 + 5 =$ $3 + 6 =$
 $5 - 3 =$ $3 - 1 =$ $8 - 3 =$ $9 - 4 =$
 $5 + 4 =$ $2 + 5 =$ $4 + 2 =$ $5 + 2 =$
 $8 - 4 =$ $6 - 3 =$ $10 - 5 =$ $7 - 3 =$

ÕNNETUS.

$$6 + 4 =$$

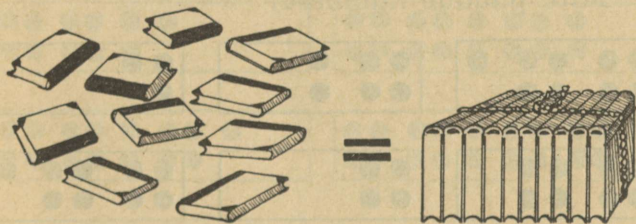
$$9 - 6 =$$

5. $3 + 2 =$ $6 + 3 =$ $5 + 2 =$ $5 + 4 =$
 $4 + 1 =$ $9 - 4 =$ $3 + 1 =$ $10 - 3 =$
 $6 - 2 =$ $2 + 5 =$ $10 - 2 =$ $6 + 1 =$
 $5 + 3 =$ $1 + 8 =$ $3 + 6 =$ $2 + 4 =$

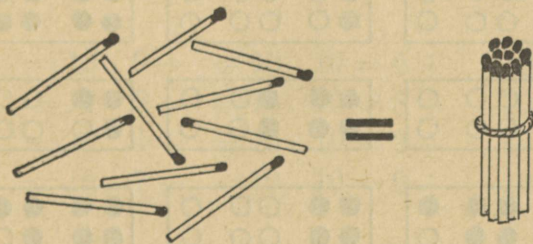
6.	$3 + 3 =$	$2 + 6 =$	$4 + 5 =$	$2 + 2 =$
	$8 - 4 =$	$1 + 7 =$	$10 - 4 =$	$1 + 9 =$
	$4 + 3 =$	$4 - 2 =$	$2 + 3 =$	$10 - 5 =$
	$6 - 2 =$	$5 + 3 =$	$8 + 1 =$	$4 + 2 =$
7.	$4 + 5 =$	$6 + 4 =$	$4 + 6 =$	$4 + 6 =$
	$9 - 3 =$	$2 + 5 =$	$6 - 1 =$	$5 - 2 =$
	$8 + 2 =$	$8 - 3 =$	$1 + 2 =$	$3 + 5 =$
	$4 + 1 =$	$5 + 5 =$	$2 + 8 =$	$10 - 4 =$
8.	$5 + 2 =$	$3 + 5 =$	$2 + 7 =$	$3 + 3 =$
	$8 - 7 =$	$6 - 3 =$	$6 - 5 =$	$9 - 2 =$
	$2 + 8 =$	$5 + 4 =$	$4 + 5 =$	$2 + 6 =$
	$5 - 4 =$	$7 - 2 =$	$6 - 5 =$	$5 - 2 =$
9.	$10 - 5 =$	$6 - 1 =$	$7 + 2 =$	$6 + 3 =$
	$2 + 4 =$	$3 + 5 =$	$5 + 4 =$	$2 + 8 =$
	$4 + 5 =$	$9 - 4 =$	$9 - 6 =$	$9 - 5 =$
	$5 + 3 =$	$8 - 3 =$	$8 - 2 =$	$3 - 1 =$
10.	$4 + 5 =$	$10 - 4 =$	$7 - 5 =$	$7 - 4 =$
	$5 - 2 =$	$4 - 2 =$	$10 - 6 =$	$8 - 3 =$
	$8 - 2 =$	$8 - 4 =$	$7 - 5 =$	$10 - 9 =$
	$2 + 6 =$	$3 + 4 =$	$9 - 7 =$	$6 - 5 =$

2. Kümnelise mõiste.

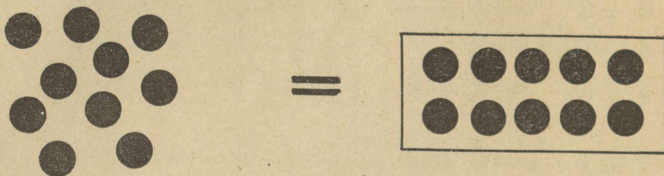
1.

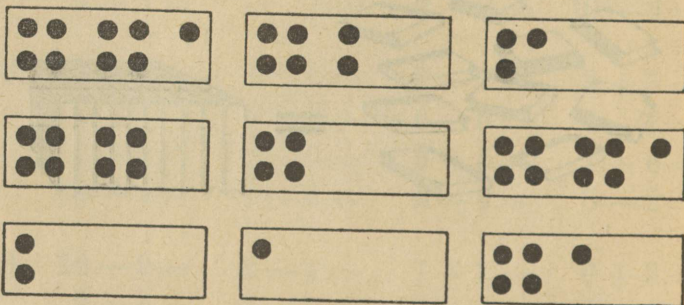
2.

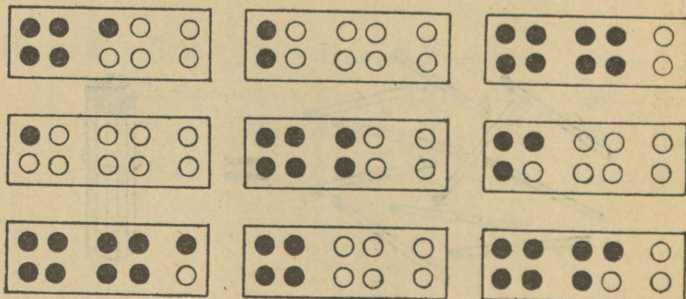
3.

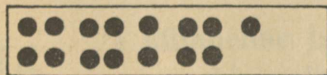
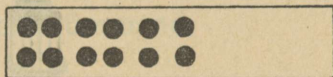
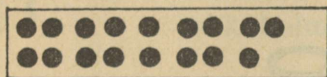
4. Mitu puudub kümnest?

5. Mitu musta, mitu valget?

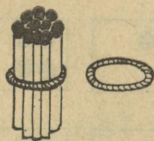
6. Mitu on üle kümne?

7. $6 + 4 =$ $4 + 6 =$ $4 + \quad = 10$ $10 = 2 +$
 $3 + 7 =$ $7 + 3 =$ $3 + \quad = 10$ $10 = 7 +$
 $8 + 2 =$ $2 + 8 =$ $8 + \quad = 10$ $10 = 4 +$
 $5 + 5 =$ $1 + 9 =$ $6 + \quad = 10$ $10 = 3 +$

8. $7 + \quad = 10$ $9 + \quad = 10$ $10 = 6 +$ $10 = 5 +$
 $1 + \quad = 10$ $2 + \quad = 10$ $10 = 8 +$ $10 = 9 +$
 $5 + \quad = 10$ $4 + \quad = 10$ $10 = 2 +$ $10 = 3 +$
 $8 + \quad = 10$ $7 + \quad = 10$ $10 = 9 +$ $10 = 1 +$

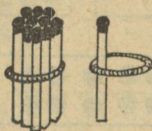
3. Arvud 10—20.

10

1 kümneline ehk kümme.

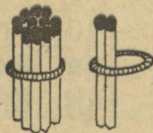
10

11

1 kümneline ja 1 teisest kümnest
ehk üksteistkümmend.

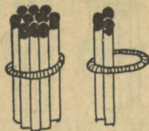
11

12

1 kümneline ja 2 teisest kümnest
ehk kaksteistkümmend.

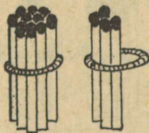
12

13

1 kümmeline ja 3 teisest kümnest
ehk kolmteistkümmand.

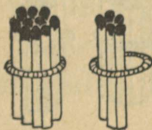
13

14

1 kümmeline ja 4 teisest kümnest
ehk neliteistkümmand.

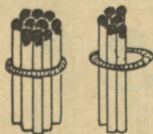
14

15

1 kümmeline ja 5 teisest kümnest
ehk viisteistkümmand

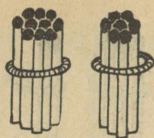
15

16

1 kümmeline ja 6 teisest kümnest
ehk kuusteistkümmand.

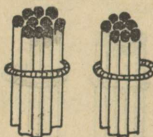
16

17

1 kümmeline ja 7 teisest kümnest
ehk seitseteistkümmend.

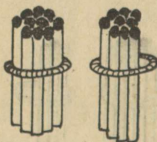
17

18

1 kümmeline ja 8 teisest kümnest
ehk kaheksateistkümmend.

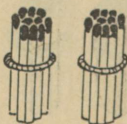
18

19

1 kümmeline ja 9 teisest kümnest
ehk üheksateistkümmend.

19

20

2 kümnelist ehk kakskümmend.

20

4. Liitmine ja lahutamine kahekümne piires.

Virgad oravad.

1. Oraval oli aida ühes nurgas 10 pähklit, teises nurgas 5 pähklit. Mitu pähklit oli oraval aidas?

2. Oraval oli aidas 13 pähklit. Ta tõi sealt lastele lõunaoteks 3 pähklit. Mitu pähklit jäi aita?

3. Oravaonu läks naisega sarapuupõõsast pähkleid tooma. Onu ise tõi 10 pähklit, naine aga 7 pähklit. Mitu pähklit tõid nad kokku?

4. Oraval oli aidas 18 pähklit. Et ait hakkas täis saama, viis ta sealt 10 pähklit korviga kännu alla keldrisse. Mitu pähklit jäi aita?

5. $10 + 1 =$ $10 + 2 =$ $10 + 3 =$ $5 + 10 =$
 $11 - 1 =$ $12 - 2 =$ $3 + 10 =$ $10 + 4 =$
 $1 + 10 =$ $2 + 10 =$ $14 - 4 =$ $13 - 3 =$
 $11 - 10 =$ $12 - 10 =$ $4 + 10 =$ $14 - 10 =$

6.	$10 + 5 =$	$15 - 5 =$	$7 + 10 =$	$8 + 10 =$
	$15 - 10 =$	$6 + 10 =$	$17 - 7 =$	$16 - 10 =$
	$10 + 6 =$	$16 - 6 =$	$10 + 8 =$	$10 + 9 =$
	$13 - 10 =$	$10 + 7 =$	$17 - 10 =$	$18 - 8 =$

7.	$9 + 10 =$	$10 + 6 =$	$4 + 10 =$	$10 + 3 =$
	$18 - 10 =$	$19 - 10 =$	$18 - 8 =$	$14 - 4 =$
	$5 + 10 =$	$7 + 10 =$	$9 + 10 =$	$6 + 10 =$
	$19 - 9 =$	$16 - 6 =$	$15 - 10 =$	$17 - 10 =$

8.	$14 - 10 =$	$16 - 10 =$	$11 - 10 =$	$9 + 10 =$
	$10 + 9 =$	$3 + 10 =$	$10 + 4 =$	$17 - 7 =$
	$18 - 10 =$	$10 + 2 =$	$11 - 1 =$	$10 + 5 =$
	$10 + 7 =$	$11 - 1 =$	$4 + 10 =$	$19 - 9 =$

*9. Jaan püüdis õngega 3 särge ja 2 ahvenat. Mitu kala püüdis ta kokku?

*10. Juku püüdis 8 kala: 2 olid särjed, teised kõik ahvenad. Mitu ahvenat püüdis Juku?

*11. Jaan püüdis eile 3 kala, täna 5 kala. Mitu kala püüdis Jaan mõlemal päeval kokku?

*12. Juku püüdis eile ja täna kokku 10 kala. Täna ta püüdis 8 kala. Mitu kala ta püüdis eile?

---

* Tähekesega märgitud ülesanded on mõeldud kordamiseks.

Helmi ja Laine mängimas.

1. Helmi ja Laine mängivad õues. Lehmadeks on neil kuusekäbid. Helmil on 13 lehma ja 1 mulikas. Mitu looma on Helmi karjas?

2. Lainel on 16 väiksemat lehma, aga 1 on õige suur. Mitu lehma on Lainel?

3. Vend Peeter on mängulihunik. Ta ostab Helmi 14 lehmast 1 endale. Mitu lehma jäi Helmile?

4. Õhtul loomi lauta pannes leiab Laine, et 16 loomast on 1 metsa jäänud. Mitu looma oli kodus?

5. $11 + 1 =$ $1 + 12 =$ $14 - 1 =$ $15 + 1 =$
 $1 + 11 =$ $13 - 1 =$ $14 + 1 =$ $1 + 15 =$
 $12 - 1 =$ $13 + 1 =$ $1 + 14 =$ $16 - 1 =$
 $12 + 1 =$ $1 + 13 =$ $15 - 1 =$ $16 + 1 =$

6. $1 + 16 =$ $18 - 1 =$ $19 + 1 =$ $13 + 1 =$
 $17 - 1 =$ $18 + 1 =$ $1 + 19 =$ $1 + 14 =$
 $17 + 1 =$ $1 + 18 =$ $20 - 1 =$ $1 + 17 =$
 $1 + 17 =$ $19 - 1 =$ $18 + 1 =$ $19 + 1 =$

7. $14 + 1 =$ $12 + 1 =$ $17 + 1 =$ $15 + 1 =$
 $1 + 13 =$ $14 - 1 =$ $1 + 16 =$ $20 - 1 =$
 $18 - 1 =$ $1 + 15 =$ $19 - 1 =$ $1 + 18 =$

8.	$1 + 12 =$	$1 + 16 =$	$15 + 1 =$	$16 + 1 =$
	$15 + 1 =$	$17 - 1 =$	$1 + 13 =$	$13 - 1 =$
	$13 - 1 =$	$1 + 15 =$	$12 - 1 =$	$1 + 17 =$
	$1 + 19 =$	$13 + 1 =$	$14 + 1 =$	$11 + 1 =$

*9. Helmil oli 5 õuna. Ta leidis aiast veel 2 õuna. Mitu õuna oli nüüd Helmil?

*10. Ema tõi turult 9 õuna. 4 õuna ta jagas lastele, teised jättis homseks. Mitu õuna jättis ema homseks?

*11. Lainel oli 5 õuna. Ta sõi 2 õuna ära. Mitu õuna jäi tal järele?

*12. Aino leidis aiast 7 õuna. Ta kinkis 3 õuna Virvele. Mitu õuna jäi talle endale?

Helmi sõbrad.

1. Helmi sööda kanu. Koos on 16 valget ja 2 kirjut kana. Mitu kana on koos?

2. Ka pardipere jookseb jaole. Vanu parte on 2, poegi 15. Mitu parti on kokku?

3. Kui terad otsas, kogunevad 13 kana sea-küna juurde. Muri jookseb sealt mööda ja peletab

2 aremat minema, teised jäävad paigale. Mitu kana jääb paigale?

4. Pardid lähevad 17-kesi jökke. 2 neist ujub keset jõge, teised solistavad kalda ääres. Mitu parti solistab kalda ääres?

5. $11 + 2 =$ $2 + 12 =$ $15 - 2 =$ $15 + 2 =$
 $2 + 11 =$ $14 - 2 =$ $14 + 2 =$ $2 + 15 =$
 $13 - 2 =$ $13 + 2 =$ $2 + 14 =$ $17 - 2 =$
 $12 + 2 =$ $2 + 13 =$ $16 - 2 =$ $16 + 2 =$

6. $2 + 16 =$ $19 - 2 =$ $12 + 2 =$ $2 + 16 =$
 $18 - 2 =$ $18 + 2 =$ $2 + 13 =$ $13 - 2 =$
 $17 + 2 =$ $2 + 18 =$ $14 - 2 =$ $17 + 2 =$
 $2 + 17 =$ $20 - 2 =$ $11 + 2 =$ $2 + 11 =$

7. $16 + 2 =$ $2 + 14 =$ $13 + 2 =$ $2 + 18 =$
 $15 - 2 =$ $15 + 2 =$ $19 - 2 =$ $13 + 2 =$
 $2 + 15 =$ $17 - 2 =$ $2 + 12 =$ $20 - 2 =$
 $14 + 2 =$ $2 + 17 =$ $12 + 2 =$ $18 + 2 =$

8. $2 + 12 =$ $13 + 2 =$ $14 + 2 =$ $2 + 15 =$
 $16 - 2 =$ $2 + 11 =$ $20 - 2 =$ $17 + 2 =$
 $17 + 2 =$ $15 - 2 =$ $2 + 17 =$ $18 - 2 =$
 $2 + 18 =$ $16 + 2 =$ $11 + 2 =$ $2 + 16 =$

*9. Ühes sulus oli 4 siga, teises sulus 3 siga. Mitu siga oli kahes sulus kokku?

*10. Talumehel oli 6 siga. Ta müüs 2 siga lihunikule. Mitu siga jäi järele?

*11. Koplis oli 4 siga, 2 siga lasti veel juurde. Mitu siga oli nüüd koplis?

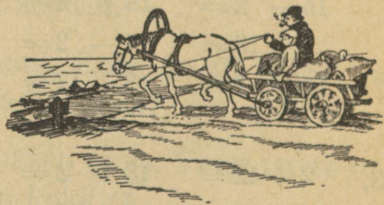
*12. Laudas oli 7 siga. 2 neist olid vanad sead, teised kõik pörsad. Mitu pörsast oli laudas?

Heino veskil.

1. Heino läheb isaga veskile. Aidast tõstetakse viljakotte vankrile. Aidas on 14 suuremat ja 3 väiksemat kotti. Mitu viljakotti on aidas?

2. Isa tõstab 14 suuremast kotist 3 vankrile. Mitu suuremat kotti jäi aita?

3. Heino istub isa kõrval koorma otsas. Varsti on nad naaberküla kohal. Ühel pool teed on 3 talu, teisel pool 12 talu. Mitu talu on naaberkülas?

4. Tee ääres kase otsas tukub 18 varest. Vankri lähenedes tõuseb 3 neist lendu. Mitu varest tukub edasi?

5. $11 + 3 =$ $3 + 12 =$ $16 - 3 =$ $15 + 3 =$
 $3 + 11 =$ $15 - 3 =$ $14 + 3 =$ $3 + 15 =$
 $14 - 3 =$ $13 + 3 =$ $3 + 14 =$ $18 - 3 =$
 $12 + 3 =$ $3 + 13 =$ $17 - 3 =$ $16 + 3 =$

6. $3 + 16 =$ $20 - 3 =$ $3 + 11 =$ $13 + 3 =$
 $19 - 3 =$ $3 + 14 =$ $12 + 3 =$ $15 - 3 =$
 $17 + 3 =$ $11 + 3 =$ $18 - 3 =$ $3 + 13 =$
 $3 + 17 =$ $14 - 3 =$ $3 + 12 =$ $17 + 3 =$

7. $14 + 3 =$ $16 + 3 =$ $13 + 3 =$ $3 + 16 =$
 $3 + 15 =$ $17 - 3 =$ $3 + 12 =$ $20 - 3 =$
 $16 - 3 =$ $3 + 13 =$ $19 - 3 =$ $3 + 15 =$
 $15 + 3 =$ $12 + 3 =$ $3 + 17 =$ $11 + 3 =$

8. $3 + 14 =$ $3 + 16 =$ $14 + 3 =$ $16 + 3 =$
 $15 - 3 =$ $15 + 3 =$ $18 - 3 =$ $14 - 3 =$
 $3 + 11 =$ $19 - 3 =$ $3 + 15 =$ $3 + 13 =$
 $20 - 3 =$ $17 + 3 =$ $16 + 3 =$ $17 - 3 =$

*9. Õues mängis 5 last. 4 last tuli veel juurde. Mitu last oli nüüd mängimas?

*10. Kiigel kiikus 8 last. 3 last läks koju. Mitu last jäi kiigele?

*11. Kahes majas elas kokku 10 last. Ühes majas elas 6 last. Mitu last elas teises majas?

*12. Aias jooksis 9 last. 3 neist olid poisid, teised kõik tüdrukud. Mitu tüdrukut jooksis aias?

Seenel.

1. Ema läks Aino ja Lindaga seenele. Aino leidis suure kuuse alt 12 lepaseent ja 4 kuuseseent. Mitu seent leidis Aino?

2. Ema leidis 17 seent, kuid 4 neist oli ussitanud ja tuli ära visata. Mitu seent pani ema korvi?

3. Linda leidis hulga ilusaid kollaseid seeni. 15 neist kasvas lähestikku, 4 olid pisut eemal. Mitu seent leidis Linda?

4. Vahepeal oli ema leidnud jälle 18 seent. 4 neist viskas ta ära, sest nad olid vanad, teised pani korvi. Mitu seent pani ema korvi?

5.	$11 + 4 =$	$4 + 12 =$	$17 - 4 =$	$15 + 4 =$
	$4 + 11 =$	$16 - 4 =$	$14 + 4 =$	$4 + 15 =$
	$15 - 4 =$	$13 + 4 =$	$4 + 14 =$	$19 - 4 =$
	$12 + 4 =$	$4 + 13 =$	$18 - 4 =$	$16 + 4 =$

6. $4 + 16 =$ $4 + 14 =$ $12 + 4 =$ $13 + 4 =$
 $20 - 4 =$ $11 + 4 =$ $4 + 11 =$ $17 - 4 =$
 $4 + 13 =$ $17 - 4 =$ $16 - 4 =$ $4 + 14 =$
 $14 + 4 =$ $15 + 4 =$ $4 + 12 =$ $11 + 4 =$

7. $16 + 4 =$ $4 + 16 =$ $4 + 15 =$ $14 + 4 =$
 $4 + 12 =$ $13 + 4 =$ $20 - 4 =$ $18 - 4 =$
 $19 - 4 =$ $18 - 4 =$ $4 + 14 =$ $4 + 13 =$
 $4 + 15 =$ $4 + 11 =$ $15 - 4 =$ $16 - 4 =$

8. $14 + 4 =$ $12 + 4 =$ $16 + 4 =$ $4 + 11 =$
 $15 - 4 =$ $4 + 13 =$ $17 - 4 =$ $13 + 4 =$
 $4 + 16 =$ $19 - 4 =$ $4 + 14 =$ $17 - 4 =$
 $20 - 4 =$ $15 + 4 =$ $4 + 16 =$ $4 + 15 =$

*9. Emal oli 6 halli hane ja 2 valget hane. Mitu hane oli emal?

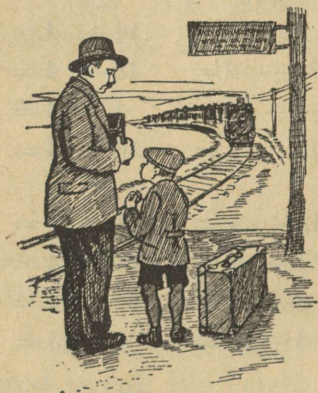
*10. Perenaisel oli 10 hane. Ta müüs 3 hane ära. Mitu hane jäi järele?

*11. Nurmel sõi rohtu 7 noort hane ja 2 vana hane. Mitu hane oli kokku?

*12. Oja ääres oli 7 hane: 4 neist solistas vees, teised olid kaldal. Mitu hane oli kaldal?

Raudteel.

1. Leo ootab isaga jaamas rongi. Pea sõidabki rong ette. Selles on 11 kaubavagunit ja 5 sõiduvagunit. Mitu vagunit on rongis?

2. Jaamas istub rongile 19 inimest, neist mehi 6, teised kõik on naised. Mitu naist istus rongile?

3. Ses vagunis, kus Leo istub, on naised 12 ja mehi Leoga kokku 6. Mitu reisijat on vagunis?

4. Teises vagunis oli 18 reisijat. Järgmises jaamas läks 5 neist maha, kuna juurde ei tulnud ühtki. Mitu reisijat jäi vagunisse?

5. $11 + 5 =$ $5 + 12 =$ $18 - 5 =$ $15 + 5 =$
 $5 + 11 =$ $17 - 5 =$ $14 + 5 =$ $5 + 15 =$
 $16 - 5 =$ $13 + 5 =$ $5 + 14 =$ $20 - 5 =$
 $12 + 5 =$ $5 + 13 =$ $19 - 5 =$ $11 + 6 =$

6. $6 + 11 =$ $18 - 6 =$ $14 + 6 =$ $13 + 5 =$
 $17 - 6 =$ $13 + 6 =$ $6 + 14 =$ $16 - 5 =$
 $12 + 6 =$ $6 + 13 =$ $20 - 6 =$ $5 + 12 =$
 $6 + 12 =$ $19 - 6 =$ $5 + 11 =$ $17 - 6 =$

7. $14 + 5 =$ $5 + 15 =$ $15 + 5 =$ $11 + 5 =$
 $5 + 13 =$ $18 - 5 =$ $18 - 6 =$ $17 - 5 =$
 $17 - 5 =$ $12 + 5 =$ $6 + 11 =$ $6 + 12 =$
 $5 + 14 =$ $5 + 12 =$ $19 - 5 =$ $13 + 6 =$
8. $11 + 6 =$ $6 + 14 =$ $12 + 6 =$ $5 + 14 =$
 $20 - 5 =$ $13 + 5 =$ $16 - 5 =$ $17 - 6 =$
 $6 + 13 =$ $20 - 6 =$ $5 + 13 =$ $14 + 5 =$
 $14 + 6 =$ $5 + 11 =$ $19 - 6 =$ $6 + 11 =$
9. $6 + 14 =$ $15 + 5 =$ $5 + 12 =$ $5 + 15 =$
 $19 - 5 =$ $18 - 5 =$ $11 + 6 =$ $20 - 6 =$
 $6 + 12 =$ $6 + 13 =$ $17 - 5 =$ $11 + 5 =$
 $18 - 6 =$ $12 + 5 =$ $5 + 14 =$ $12 + 6 =$
10. $13 + 6 =$ $6 + 11 =$ $12 + 5 =$ $6 + 12 =$
 $16 - 5 =$ $14 + 6 =$ $20 - 6 =$ $15 + 5 =$
 $6 + 14 =$ $19 - 5 =$ $5 + 11 =$ $18 - 5 =$
 $17 - 6 =$ $5 + 13 =$ $20 - 5 =$ $6 + 13 =$

*11. Emal oli 8 kirjut kana ja 2 valget kana. Mitu kana oli emal?

*12. Perenaisel oli 9 kana. 7 neist munesid, teised kippusid hauduma. Mitu kana kippus hauduma?

*13. Ainol oli 2 kana. Tädi kinkis talle veel 2 kana. Mitu kana oli Ainol nüüd?

Autodest.

1. Väljakul seisis 11 sõiduautot ja 9 veoautot. Mitu autot seisis väljakul?

2. Teel sõitis 20 autot. 8 neist olid sõiduautod, teised kõik veoautod. Mitu veoautot sõitis teel?

3. Tagametsa õueväravast möödus enne lõunat 12 autot ja peale lõunat veel 8 autot. Mitu autot möödus Tagametsa õueväravast päeva jooksul?

4. Töökojas parandati kahe nädalaga kokku 20 autot. Esimesel nädalal parandati 9 autot. Mitu autot parandati teisel nädalal?

5. $11 + 7 =$ $7 + 12 =$ $20 - 7 =$ $12 + 8 =$
 $7 + 11 =$ $19 - 7 =$ $11 + 8 =$ $8 + 12 =$
 $18 - 7 =$ $13 + 7 =$ $8 + 11 =$ $20 - 8 =$
 $12 + 7 =$ $7 + 13 =$ $19 - 8 =$ $11 + 9 =$

6. $9 + 11 =$ $8 + 12 =$ $12 + 7 =$ $7 + 12 =$
 $20 - 9 =$ $20 - 8 =$ $9 + 11 =$ $9 + 11 =$
 $8 + 11 =$ $7 + 11 =$ $18 - 7 =$ $19 - 7 =$
 $12 + 8 =$ $11 + 8 =$ $11 + 7 =$ $13 + 7 =$

7. $11 + 9 =$ $7 + 12 =$ $7 + 13 =$ $7 + 11 =$
 $20 - 7 =$ $9 + 11 =$ $20 - 9 =$ $11 + 8 =$
 $7 + 13 =$ $18 - 7 =$ $8 + 12 =$ $19 - 8 =$
 $19 - 8 =$ $8 + 11 =$ $20 - 7 =$ $12 + 7 =$
8. $11 + 7 =$ $12 + 8 =$ $12 + 7 =$ $11 + 9 =$
 $20 - 8 =$ $19 - 8 =$ $19 - 7 =$ $7 + 12 =$
 $13 + 7 =$ $11 + 9 =$ $8 + 11 =$ $20 - 8 =$
 $19 - 7 =$ $7 + 11 =$ $11 + 7 =$ $8 + 12 =$
9. $7 + 12 =$ $7 + 13 =$ $13 + 7 =$ $7 + 11 =$
 $11 + 8 =$ $18 - 7 =$ $20 - 7 =$ $20 - 9 =$
 $20 - 9 =$ $8 + 12 =$ $9 + 11 =$ $12 + 7 =$
 $9 + 11 =$ $20 - 8 =$ $12 + 8 =$ $8 + 11 =$
10. $11 + 9 =$ $12 + 7 =$ $7 + 12 =$ $11 + 7 =$
 $20 - 7 =$ $8 + 11 =$ $13 + 7 =$ $19 - 7 =$
 $12 + 8 =$ $19 - 8 =$ $18 - 7 =$ $8 + 12 =$
 $11 + 7 =$ $7 + 13 =$ $11 + 8 =$ $19 - 8 =$

*11. Peenral õitses 10 punast lille. Ema lõikas sealt 4 lille ja pani vaasi. Mitu lille jäi peenrale?

*12. Peenral kasvas 7 lille. Ema istutas sinna veel 3 lille. Mitu lille kasvab nüüd peenral?

*13. Aias õitses 9 roosi. 6 neist olid punased, teised kõik valged. Mitu valget roosi õitses aias?

*14. Aednik müüs kolmele ostjale 10 roosi-
õit. Ühele neist ta müüs 3 õit, teisele 2 õit. Mitu
õit müüs ta kolmandale ostjale?

Mängimas.

1. Uno ja Leo mängivad tinasõduritega. Unol
on 16 meest, Leol 11. Mitu meest on Unol **rohkem**?

2. Ratsamehi on Unol 13, Leol aga 19. Mitu
ratsameest on Unol **vähem**?

3. Algab sõda. Paberist kuulidega pillutakse
teineteise mehi pikali. Peagi on Unol 16 jala-
mehest 12 langenud. Mitu seisab veel püsti?

4. Leo 19 ratsamehest on langenud 11. Mitu
ratsameest on Leol veel püsti?

5. Ülesande 17—15 lahendan nii:

$$17 - 10 = 7; 7 - 5 = 2$$

Esiti lahutan 10 ja pärast ülejäänud osa.

$$15 - 11 = \quad 17 - 15 = \quad 19 - 12 = \quad 20 - 15 =$$

$$17 - 13 = \quad 13 - 11 = \quad 18 - 16 = \quad 18 - 14 =$$

$$19 - 15 = \quad 20 - 14 = \quad 16 - 14 = \quad 19 - 17 =$$

$$16 - 12 = \quad 14 - 11 = \quad 15 - 13 = \quad 16 - 13 =$$

6. $17 - 16 =$ $20 - 13 =$ $18 - 12 =$ $19 - 11 =$
 $20 - 12 =$ $16 - 15 =$ $14 - 13 =$ $17 - 14 =$
 $18 - 15 =$ $19 - 16 =$ $20 - 17 =$ $14 - 12 =$
 $15 - 12 =$ $17 - 11 =$ $13 - 12 =$ $19 - 18 =$
7. $18 - 13 =$ $16 - 11 =$ $17 - 13 =$ $20 - 19 =$
 $20 - 16 =$ $19 - 13 =$ $12 - 11 =$ $17 - 15 =$
 $17 - 12 =$ $18 - 15 =$ $18 - 17 =$ $16 - 12 =$
 $19 - 14 =$ $20 - 18 =$ $16 - 14 =$ $18 - 11 =$
8. $13 - 11 =$ $19 - 16 =$ $18 - 13 =$ $19 - 13 =$
 $16 - 15 =$ $12 - 11 =$ $20 - 11 =$ $20 - 18 =$
 $18 - 14 =$ $20 - 13 =$ $19 - 15 =$ $14 - 12 =$
 $15 - 12 =$ $17 - 12 =$ $16 - 13 =$ $20 - 16 =$
9. $20 - 14 =$ $15 - 11 =$ $20 - 15 =$ $13 - 12 =$
 $19 - 12 =$ $20 - 17 =$ $18 - 16 =$ $18 - 11 =$
 $17 - 16 =$ $19 - 18 =$ $15 - 13 =$ $19 - 14 =$
 $14 - 11 =$ $17 - 14 =$ $16 - 11 =$ $18 - 17 =$
10. $18 - 12 =$ $16 - 13 =$ $15 - 14 =$ $16 - 14 =$
 $15 - 14 =$ $20 - 11 =$ $17 - 12 =$ $20 - 19 =$
 $19 - 17 =$ $17 - 15 =$ $14 - 13 =$ $18 - 15 =$
 $20 - 12 =$ $13 - 12 =$ $19 - 11 =$ $19 - 16 =$

*11. Ühel talumehel oli 5 hobust, teisel aga oli 2 hobust vähem. Mitu hobust oli teisel talumehel? Mitu hobust oli mõlemal kokku?

*12. Ühel talumehel oli 3 hobust, teisel aga oli 1 hobune rohkem. Mitu hobust oli teisel talumehel? Mitu hobust oli mõlemal kokku?

*13. Kahel talumehel oli kokku 9 hobust. Ühel neist oli 5 hobust. Mitu hobust oli teisel talumehel?

*14. Veski juures oli hobuste sidumiseks kaks käsipuud. Ühe käsipuu külge oli seotud 10 hobust, teise külge aga 4 hobust vähem. Mitu hobust ootas veski juures?

Pagari juures.

1. Ruudi ootab pagari juures järjekorda ja silmitseb ringi. Riiulil on 9 suuremat ja 3 väiksemat purki küpsistega. Mitu purki on riiulil kokku?

2. Teisel riiulil näeb Ruudi 8 saiapätsi ja 5 peenleivapätsi. Mitu pätsi oli riiulil kokku?

3. Keegi ostab kooke. Ta võtab 7 õunakooki ja 5 meekooki. Mitu kooki ta ostis?

4. Ruudi ise küsib 6 suhkrusaia ja 6 kringlit. Mitu saia ostis Ruudi?

5. Ülesande $8 + 5$ lahendan nii:

$$8 + 2 = 10; \quad 10 + 3 = 13$$

Esiti liidan nii palju, et 10 täis saab, pärast liidan ülejäänud osa.

$$9 + 2 = \quad 8 + 3 = \quad 9 + 6 = \quad 9 + 9 =$$

$$8 + 4 = \quad 9 + 4 = \quad 8 + 5 = \quad 8 + 7 =$$

$$7 + 6 = \quad 7 + 5 = \quad 7 + 4 = \quad 6 + 5 =$$

$$9 + 5 = \quad 9 + 3 = \quad 6 + 6 = \quad 9 + 8 =$$

6. Pagari juures riiulil on 11 purki küpsistega. Neist on 2 purki väiksemad, teised kõik on suuremad. Mitu suuremat purki on riiulil?

7. Koogid on juba lõppemas. Plaadil on kõigest 12 kooki. Astub sisse väike tütarlaps ja ostab 3 kooki. Mitu kooki jäi veel järele?

8. Riiulil on 13 saiapätsi. Varsti on 5 neist müüdud. Mitu saiapätsi on veel järel?

9. Keegi tüse mees ostab 11 saia. Ta valib 4 sarvsaia, teised võtab kõik suhkrusaia. Mitu suhkrusaia ta võttis?

10. Ülesande $13 - 5$ lahendan nii:

$$13 - 3 = 10; \quad 10 - 2 = 8$$

Esiti lahutan need, mis üle 10 on, pärast lahutan ülejäänud osa.

11 — 4 =	12 — 4 =	11 — 2 =	14 — 6 =
13 — 5 =	11 — 3 =	13 — 6 =	11 — 5 =
12 — 3 =	13 — 4 =	15 — 7 =	16 — 7 =
14 — 5 =	15 — 6 =	12 — 5 =	12 — 6 =

*11. Õues mängis kaks poistesalka. Ühes salgas oli 8 poissi, teises salgas aga 2 poissi rohkem. Mitu poissi oli kahes salgas kokku?

*12. Võimlemistunnis poisid seisid kahes reas. Ühes reas oli 10 poissi, teises reas aga 1 poiss vähem. Mitu poissi oli mõlemas reas kokku?

*13. Jaanil oli hoiukarbis 12 penni. Ema andis talle veel ühe 5-pennise ja ühe 2-pennise. Mitu penni on Jaanil nüüd?

*14. Antsul oli kogutud 18 penni. Ta ostis sellest rahast endale 2-pennise sule ja 3-pennise vihiku. Mitu penni jäi tal järele?

Varblastest.

1. Akna all lumehangel kargleb 8 varblast. 5 varblast lendab sinna juurde. Mitu varblast on seal nüüd?

2. Aialatil sirtsu 15 varblast, 6 varblast len-
dab sealt minema. Mitu varblast jäi aialatile?

3. Ühes parves on 12 varblast, teises parves
on 5 varblast vähem. Mitu varblast on kahes par-
ves kokku?

4. Kahes parves oli kokku 17 varblast, ühes
neist oli 8 varblast. Mitu varblast oli teises parves?

5. $9 + 2 =$ $9 + 4 =$ $9 + 6 =$ $8 + 3 =$
 $11 - 2 =$ $11 - 4 =$ $11 - 6 =$ $12 - 3 =$
 $9 + 3 =$ $9 + 5 =$ $9 + 7 =$ $8 + 4 =$
 $11 - 3 =$ $11 - 5 =$ $9 + 8 =$ $12 - 4 =$

6. $8 + 5 =$ $6 + 6 =$ $8 + 7 =$ $6 + 5 =$
 $12 - 6 =$ $12 - 5 =$ $13 - 4 =$ $12 - 7 =$
 $7 + 4 =$ $8 + 6 =$ $7 + 6 =$ $8 + 8 =$
 $13 - 6 =$ $7 + 5 =$ $13 - 5 =$ $14 - 5 =$

7. $9 + 9 =$ $8 + 9 =$ $9 + 3 =$ $9 + 9 =$
 $15 - 6 =$ $14 - 6 =$ $11 - 2 =$ $12 - 4 =$
 $8 + 4 =$ $7 + 7 =$ $8 + 7 =$ $7 + 6 =$
 $16 - 7 =$ $15 - 7 =$ $12 - 5 =$ $16 - 7 =$

*8. Luulel oli 5 pirni, Õiel oli 2 pirni vähem.
Mitu pirni oli mõlemal kokku?

*9. Kahel taldrikul oli kokku 9 pirni. Ühel neist oli 4 pirni. Mitu pirni oli teisel taldrikul?

*10. Ema tõi turult 12 pirni. Ta andis Luulele 3 pirni ja õiele niisama palju. Mitu pirni jäi tal järele?

Meeter.

1. Võrdlen enese pikkust meetripuu pikku-sega. Kumb on pikem? Katsun, kust saadik ula-tub mulle meetripuu.

2. Meeter kirjutatakse lühendatult **m**. Mitu meetrit jäi üle, kui 12 m pikkuse kanga otsast müüdi 5 m?

3. Üks pesunöör on 8 m pikk, teine on 4 m pikem. Kui pikk on teine pesunöör?

4. Maasikapeenar oli 12 m pikk, kapsapeenar oli 3 m lühem. Kui pikk oli kapsapeenar?

5. Kahes riidepakis oli kokku 17 m riidet, ühes neist oli 8 m. Mitu meetrit oli teises pakis?

6.	$9 + 4 =$	$13 - 5 =$	$15 - 6 =$	$14 - 5 =$
	$11 - 5 =$	$7 + 7 =$	$7 + 4 =$	$9 + 7 =$
	$7 + 5 =$	$12 - 6 =$	$11 - 3 =$	$12 - 3 =$
	$6 + 6 =$	$8 + 5 =$	$8 + 8 =$	$6 + 5 =$

7.	$9 + 5 =$	$7 + 4 =$	$9 + 6 =$	$9 + 2 =$
	$12 - 7 =$	$13 - 6 =$	$15 - 7 =$	$11 - 6 =$
	$8 + 6 =$	$8 + 9 =$	$9 + 8 =$	$8 + 5 =$
	$11 - 4 =$	$16 - 7 =$	$14 - 6 =$	$13 - 4 =$
8.	$8 + 4 =$	$8 + 3 =$	$6 + 5 =$	$6 + 6 =$
	$15 - 6 =$	$11 - 6 =$	$12 - 4 =$	$13 - 5 =$
	$7 + 7 =$	$9 + 4 =$	$7 + 6 =$	$8 + 7 =$
	$14 - 5 =$	$12 - 7 =$	$11 - 2 =$	$12 - 5 =$

*9. Ühes reas oli 11 rukkihakki, teises reas oli neid 8. Mitu rukkihakki oli kahes reas kokku?

*10. Kahes reas kokku oli 20 rukkihakki. Ühes reas oli neid 7. Mitu rukkihakki oli teises reas?

*11. Ühes reas oli 6 rukkihakki, teises reas oli neid 4 rohkem. Mitu rukkihakki oli kahes reas kokku?

*12. Ühes reas oli 7 rukkihakki, teises reas 5 ja kolmandas 6. Mitu rukkihakki oli kolmes reas kokku?

Koolitarbeid ostmas.

1. Mallel oli üks 10-pennine ja üks 2-pennine. Ta ostis endale 8-pennise pliatsi. Mitu penni sai ta

10-pennisest tagasi? Mitu penni tal kokku järele jäi?

2. Tõnul oli üks 10-pennine ja üks 1-pennine. Ta ostis endale 7-pennise vihiku. Mitu penni sai ta 10-pennisest tagasi? Mitu penni tal kokku järele jäi?

3. Ainol oli üks 10-pennine ja üks 5-pennine. Ta ostis endale 9-pennise sullepea. Mitu penni sai ta 10-pennisest tagasi? Mitu penni tal kokku järele jäi?

4. Jaan ostis 13 penni eest pliiatsi ja vihiku. Pliiats maksis 8 penni. Mitu penni maksis vihik?

5. Ülesande $13 - 8$ lahendan nii:

$$10 - 8 = 2; \quad 2 + 3 = 5$$

Lahutan 10-st ja liidan need, mis üle 10 on.

$$11 - 6 = \quad 11 - 5 = \quad 12 - 9 = \quad 13 - 8 =$$

$$11 - 7 = \quad 12 - 6 = \quad 12 - 5 = \quad 13 - 5 =$$

$$11 - 8 = \quad 12 - 7 = \quad 13 - 6 = \quad 13 - 9 =$$

$$11 - 9 = \quad 12 - 8 = \quad 13 - 7 = \quad 14 - 5 =$$

6. $14 - 6 =$ $15 - 6 =$ $16 - 7 =$ $17 - 9 =$

$$14 - 7 = \quad 15 - 7 = \quad 16 - 8 = \quad 11 - 6 =$$

$$14 - 8 = \quad 15 - 8 = \quad 16 - 9 = \quad 12 - 7 =$$

$$14 - 9 = \quad 15 - 9 = \quad 17 - 8 = \quad 13 - 5 =$$

7.	$9 + 8 =$	$8 + 7 =$	$7 + 5 =$	$9 + 9 =$
	$18 - 9 =$	$17 - 8 =$	$14 - 7 =$	$15 - 6 =$
	$7 + 6 =$	$8 + 5 =$	$8 + 6 =$	$8 + 8 =$
	$11 - 4 =$	$16 - 7 =$	$12 - 5 =$	$13 - 6 =$

8.	$16 - 9 =$	$17 - 9 =$	$14 - 5 =$	$16 - 7 =$
	$17 - 8 =$	$11 - 8 =$	$16 - 8 =$	$17 - 9 =$
	$13 - 7 =$	$12 - 6 =$	$15 - 7 =$	$15 - 8 =$
	$15 - 9 =$	$13 - 8 =$	$12 - 9 =$	$13 - 5 =$

9.	$14 - 6 =$	$14 - 9 =$	$13 - 9 =$	$15 - 7 =$
	$11 - 8 =$	$17 - 8 =$	$16 - 9 =$	$11 - 9 =$
	$12 - 7 =$	$12 - 6 =$	$11 - 6 =$	$12 - 5 =$
	$15 - 6 =$	$13 - 7 =$	$12 - 8 =$	$14 - 8 =$

10.	$6 + 5 =$	$7 + 4 =$	$6 + 6 =$	$9 + 7 =$
	$16 - 7 =$	$12 - 6 =$	$11 - 5 =$	$14 - 6 =$
	$6 + 9 =$	$5 + 7 =$	$7 + 8 =$	$6 + 9 =$
	$15 - 7 =$	$13 - 5 =$	$14 - 6 =$	$12 - 4 =$

*11. Aias kasvas 13 õunapuud. Isa istutas veel 5 õunapuud. Mitu õunapuud on nüüd aias?

*12. Aias kasvas 20 viljapuud. 8 neist olid pirni- ja ploomipuud, teised kõik õunapuud. Mitu õunapuud kasvas aias?

*13. Ühes reas kasvas 9 õunapuud, teises reas 3 õunapuud vähem. Mitu õunapuud kasvas kahes reas kokku?

*14. Isa istutas aeda 3 pirnipuud, 4 kirsipuud ja 12 õunapuud. Mitu viljapuud istutas isa?

Sünnipäev.

1. Lillil on sünnipäev. Sünnipäevakoogi ümber põleb 11 küünalt. 7 neist on valged, teised kõik punased. Mitu on punaseid?

2. Vend Ants kinkis Lillile 8 värvipliatsit. Varem oli Lillil 6 pliatsit. Mitu värvipliatsit on Lillil nüüd?

3. Võõraks on kutsutud 12 kooliõde. Neist on 9 juba tulnud. Mitu peab veel tulema?

4. Sünnipäevakook lõigati 18 tükiks. Kohvi juures söödi 14 tükki ära. Mitu tükki on veel järel?

5.	$8 + 5 =$	$9 + 5 =$	$15 - 8 =$	$12 - 3 =$
	$11 - 8 =$	$14 - 6 =$	$7 + 4 =$	$8 + 7 =$
	$7 + 6 =$	$6 + 5 =$	$13 - 6 =$	$16 - 9 =$
	$12 - 4 =$	$12 - 8 =$	$14 - 7 =$	$11 - 2 =$

6. $6 + 6 =$ $11 - 7 =$ $17 - 8 =$ $15 - 7 =$
 $13 - 7 =$ $8 + 3 =$ $9 + 6 =$ $9 + 2 =$
 $9 + 4 =$ $13 - 4 =$ $11 - 9 =$ $13 - 7 =$
 $12 - 6 =$ $12 - 9 =$ $14 - 5 =$ $14 - 9 =$
7. $11 - 5 =$ $13 - 6 =$ $17 - 9 =$ $14 - 6 =$
 $7 + 7 =$ $8 + 4 =$ $16 - 7 =$ $9 + 3 =$
 $12 - 5 =$ $15 - 6 =$ $8 + 6 =$ $11 - 4 =$
 $16 - 8 =$ $14 - 8 =$ $11 - 6 =$ $12 - 7 =$
8. $15 - 6 =$ $12 - 5 =$ $15 - 9 =$ $13 - 8 =$
 $8 + 8 =$ $9 + 8 =$ $12 - 7 =$ $9 + 5 =$
 $13 - 5 =$ $11 - 3 =$ $7 + 5 =$ $11 - 5 =$
 $15 - 7 =$ $13 - 9 =$ $11 - 6 =$ $9 + 9 =$
9. $12 - 7 =$ $7 + 6 =$ $13 - 8 =$ $15 - 8 =$
 $6 + 5 =$ $12 - 7 =$ $9 + 5 =$ $13 - 6 =$
 $13 - 5 =$ $15 - 9 =$ $12 - 4 =$ $8 + 7 =$
 $8 + 9 =$ $8 + 4 =$ $14 - 7 =$ $11 - 7 =$
10. $7 + 5 =$ $16 - 9 =$ $15 - 7 =$ $7 + 4 =$
 $15 - 6 =$ $9 + 7 =$ $8 + 6 =$ $12 - 6 =$
 $9 + 2 =$ $13 - 4 =$ $11 - 5 =$ $9 + 6 =$
 $11 - 4 =$ $17 - 8 =$ $13 - 7 =$ $16 - 8 =$

Liiklemisest.

1. Ants seisab akna juures ja loeb möödujaid. Esimese viie minuti jooksul läheb turu poole 11 inimest, sealt tagasi tuleb aga 5 inimest vähem. Mitu oli tagasitulijaid?

2. Järgmise viie minuti jooksul on turult tulijaid 7, turule minejaid aga on 8 rohkem. Mitu oli turule minejaid?

3. Äkki muutub liiklemine õige elavaks. Ants loendab korraga 13 inimest. Ühel pool tänavat oli neid 6. Mitu inimest oli teisel pool tänavat?

4. Selle järel on väike vahe, siis algab liiklemine uuesti. Viie minuti jooksul loendab Ants 15 inimest, seal hulgas 6 last. Mitu oli täiskasvanuid?

5. $7 + 7 =$ $6 + 5 =$ $5 + 7 =$ $4 + 9 =$

$13 - 5 =$ $14 - 9 =$ $15 - 8 =$ $16 - 9 =$

$7 + 5 =$ $6 + 6 =$ $5 + 9 =$ $4 + 7 =$

$13 - 8 =$ $14 - 5 =$ $15 - 9 =$ $16 - 8 =$

6. $3 + 8 =$ $2 + 9 =$ $7 + 6 =$ $9 + 5 =$

$17 - 9 =$ $18 - 9 =$ $12 - 9 =$ $6 + 8 =$

$3 + 9 =$ $8 + 8 =$ $14 - 6 =$ $13 - 7 =$

$17 - 8 =$ $15 - 9 =$ $8 + 4 =$ $16 - 9 =$

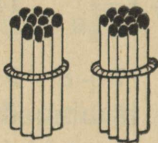
7.	$9 + 6 =$	$3 + 8 =$	$7 + 5 =$	$11 + 7 =$
	$17 - 9 =$	$11 + 5 =$	$17 - 5 =$	$13 + 5 =$
	$14 - 7 =$	$17 - 9 =$	$13 - 7 =$	$9 + 4 =$
	$3 + 9 =$	$8 + 6 =$	$14 - 9 =$	$4 + 8 =$

8.	$3 + 8 - 5 =$	$7 + 8 - 9 =$	$4 + 9 - 5 =$
	$6 + 7 - 4 =$	$18 - 9 + 6 =$	$14 - 8 + 5 =$
	$18 - 5 - 8 =$	$15 - 8 + 4 =$	$12 - 3 + 6 =$
	$14 - 7 + 5 =$	$6 + 9 - 7 =$	$6 + 6 - 8 =$

9.	$5 + 6 - 8 =$	$18 - 9 + 4 =$	$13 - 9 + 15 =$
	$16 - 8 + 6 =$	$4 + 5 + 8 =$	$9 + 9 - 12 =$
	$12 - 4 + 3 =$	$20 - 7 - 6 =$	$12 - 6 + 14 =$
	$4 + 7 - 9 =$	$9 + 2 + 8 =$	$15 - 7 + 11 =$

Exhib. 177. 1881.

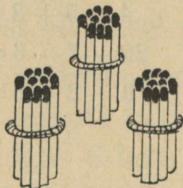
5. Kümnelised saja piires.

20

2 kümnelist ehk kakskümmend.

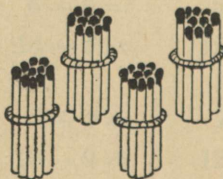
20

30

3 kümnelist ehk kolmkümmend.

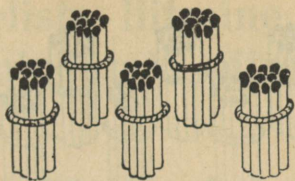
30

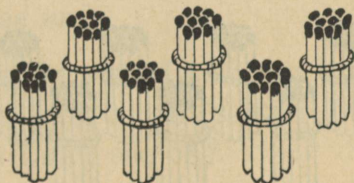
40

4 kümnelist ehk nelikümmend.

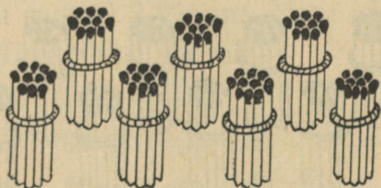
40

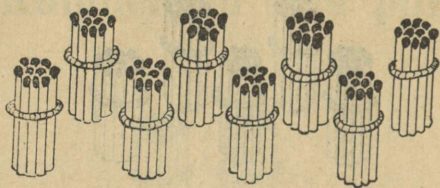
50 5 kümnelist ehk viiskümmend. **50**

60 6 kümnelist ehk kuuskümmend. **60**

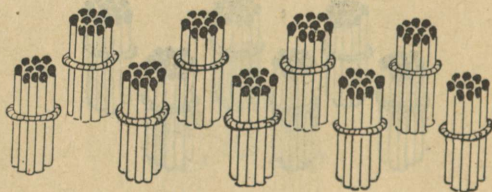
70 7 kümnelist ehk seitsekümmend. **70**

80

8 kümnelist ehk kaheksakümmend.

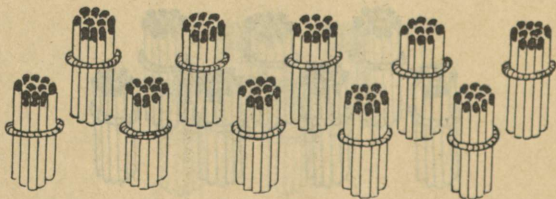
80

90

9 kümnelist ehk üheksakümmend.

90

100

10 kümnelist ehk sada.

100

6. Kümneliste liitmine ja lahutamine saja piires.

Tikukimpudest.

1. Lapsed seovad tikkudest kümnelisi kimpuksi. Ainol on juba seotud 2 kimpu, Maimul 1 kimp rohkem. Mitu kimpu on seotud mõlemal kokku? Mitu tikku see on?

2. Luulel on seotud 4 kimpu, Leol aga 1 kimp vähem. Mitu kimpu on seotud Luulel ja Leol kokku? Mitu tikku see on?

3. Mannil oli seotud 7 kimpu. Ta andis 2 kimpu Virvele. Mitu kimpu jäi talle endale? Mitu tikku see oli?

4. Kahel lapsel oli seotud kokku 8 kimpu. Ühel neist oli seotud 3 kimpu. Mitu kimpu oli seotud teisel? Mitu tikku see oli?

5. $10 + 10 =$ $30 + 10 =$ $50 + 10 =$ $70 + 10 =$
 $20 - 10 =$ $40 - 10 =$ $60 - 10 =$ $80 - 10 =$
 $20 + 10 =$ $40 + 10 =$ $60 + 10 =$ $80 + 10 =$
 $30 - 10 =$ $50 - 10 =$ $70 - 10 =$ $90 - 10 =$

6.	$90 + 10 =$	$10 + 30 =$	$10 + 50 =$	$10 + 70 =$
	$100 - 10 =$	$40 - 30 =$	$60 - 50 =$	$80 - 70 =$
	$10 + 20 =$	$10 + 40 =$	$10 + 60 =$	$10 + 80 =$
	$30 - 20 =$	$50 - 40 =$	$70 - 60 =$	$90 - 80 =$

7.	$10 + 90 =$	$30 + 20 =$	$50 + 20 =$	$70 + 20 =$
	$100 - 90 =$	$50 - 20 =$	$70 - 20 =$	$90 - 20 =$
	$20 + 20 =$	$40 + 20 =$	$60 + 20 =$	$80 + 20 =$
	$40 - 20 =$	$60 - 20 =$	$80 - 20 =$	$100 - 20 =$

8.	$20 + 10 =$	$60 - 50 =$	$30 - 10 =$	$10 + 60 =$
	$10 + 40 =$	$90 + 10 =$	$70 + 20 =$	$50 - 20 =$
	$80 - 10 =$	$100 - 90 =$	$60 + 10 =$	$100 - 10 =$
	$20 + 20 =$	$10 + 20 =$	$80 - 20 =$	$100 - 20 =$

*9. Kangas oli 18 m pikk. Sealt lõigati 6 m pikkune tükk otsast ära. Mitu meetrit jäi järele?

*10. Ema ostis 7 m odavamast pesuriist, kallimat pesuriist ostis ta aga 3 m vähem. Mitu meetrit pesuriist ostis ema kokku?

Kümnepennistest.

1. Ülol on 4 kümnepennist. Onu kingib talle veel 5 kümnepennist. Mitu kümnepennist on nüüd Ülol? Mitu penni see on?

2. Ülo ostab endale 2 kaustikut. Üks maksab 30 penni, teine 20 penni. Mitu penni maksavad mõlemad kaustikud kokku?

3. Jüril on 40 penni, Kallel 10 penni vähem. Mitu penni on mõlemal kokku?

4. Juhanil oli 80 penni. Ta kulutas sellest 50 penni. Mitu penni jäi tal järele?

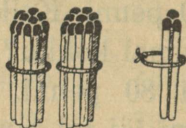
5. $20 + 30 =$ $20 + 50 =$ $20 + 70 =$ $30 + 30 =$
 $50 - 30 =$ $70 - 50 =$ $90 - 70 =$ $60 - 30 =$
 $20 + 40 =$ $20 + 60 =$ $20 + 80 =$ $40 + 30 =$
 $60 - 40 =$ $80 - 60 =$ $100 - 80 =$ $70 - 30 =$

6. $50 + 30 =$ $70 + 30 =$ $30 + 50 =$ $30 + 70 =$
 $80 - 30 =$ $100 - 30 =$ $80 - 50 =$ $100 - 70 =$
 $60 + 30 =$ $30 + 40 =$ $30 + 60 =$ $40 + 40 =$
 $90 - 30 =$ $70 - 40 =$ $90 - 60 =$ $80 - 40 =$

7. $50 + 40 =$ $40 + 50 =$ $50 + 50 =$ $20 + 70 =$
 $90 - 40 =$ $90 - 50 =$ $100 - 50 =$ $40 + 30 =$
 $60 + 40 =$ $40 + 60 =$ $20 + 40 =$ $80 - 30 =$
 $100 - 40 =$ $100 - 60 =$ $80 - 60 =$ $70 - 40 =$

8. $30 + 40 =$ $60 + 40 =$ $60 - 30 =$ $50 + 40 =$
 $80 - 50 =$ $90 - 50 =$ $80 - 40 =$ $100 - 80 =$
 $30 + 60 =$ $50 + 50 =$ $20 + 60 =$ $30 + 30 =$
 $40 + 40 =$ $100 - 30 =$ $90 - 60 =$ $40 + 50 =$

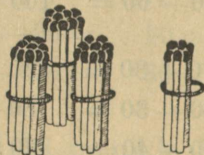
7. Arvud 20—100.

23

2 kümnelist ja 3 ühelist ehk
kakkümmend kolm.

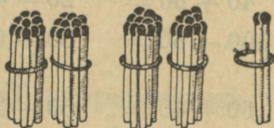
23

36

3 kümnelist ja 6 ühelist ehk
kolmkümmend kuus.

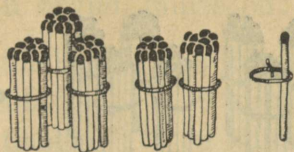
36

42

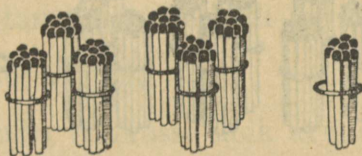
4 kümnelist ja 2 ühelist ehk
nelikümmend kaks.

42

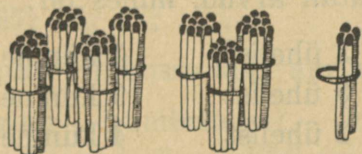
51 5 kümmelist ja 1 üheline ehk
viiskümmend üks.

51

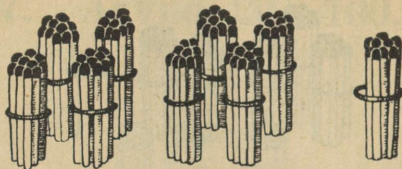
68 6 kümmelist ja 8 ühelist ehk
kuuskümmend kaheksa.

68

74 7 kümmelist ja 4 ühelist ehk
seitsekümmend neli.

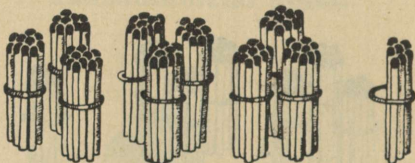
74

89

8 kümnelist ja 9 ühelist ehk
kaheksakümmend üheksa.

89

97

9 kümnelist ja 7 ühelist ehk
üheksakümmend seitse.

97

1. Kirjutatan arvud, milles on:

6 kümnelist	3 ühelist	3 kümnelist	5 ühelist
5 kümnelist	8 ühelist	9 kümnelist	3 ühelist
7 kümnelist	2 ühelist	4 kümnelist	6 ühelist
2 kümnelist	9 ühelist	8 kümnelist	7 ühelist

Näidis: 5 kümnelist 2 ühelist = 52.

2. Kirjutan arvud, milles on:

3 kümnelist	7 ühelist	5 kümnelist	9 ühelist
6 kümnelist	5 ühelist	9 kümnelist	2 ühelist
4 kümnelist	9 ühelist	8 kümnelist	3 ühelist
2 kümnelist	4 ühelist	7 kümnelist	5 ühelist

3. Kirjutan, mitu kümnelist ja mitu ühelist on arvudes: 87; 54; 39; 62; 24; 75; 48; 91.

Näidis: 68 = 6 kümnelist 8 ühelist.

4. Kirjutan vihikusse kõik arvud 30 kuni 40.

Näidis: 30; 31; 32; . . .

5. Kirjutan vihikusse kõik arvud 70 kuni 80.

Näidis: 70; 71; 72; . . .

6. Kirjutan vihikusse kõik arvud 28 kuni 38.

Näidis: 28; 29; 30; . . .

7. Kirjutan vihikusse kõik arvud 65 kuni 75.

Näidis: 65; 66; 67; . . .

8. Kirjutan vihikusse kõik arvud 85 kuni 95.

9. Kirjutan numbritega: kakskümmend kolm; seitsekümmend viis; nelikümmend kaheksa; üheksakümmend üks; kolmkümmend seitse; viiskümmend neli.

8. Liitmise ja lahutamise kordamine.

Kilogramm.

1. Kaalun 1 kilogrammi liiva ja 1 kilogrammi saepuru. Kumma aine kilogramm on kogult suurem?

2. Kilogrammi nimetatakse ka veel **kiloks** ja kirjutatakse lühendatult **kg**. Mitu kilo leiba jääb järele, kui kaupmees müüb 12 kg leivast 4 kg ära?

3. Kauplusse ostetakse 14 kg vorsti. Seal hulgas on teevorsti 8 kg, muu on kõik suitsuvorst. Mitu kilo on suitsuvorsti?

4. Rasva ostetakse kauplusse 9 kg, võid aga 4 kg rohkem. Mitu kilo osteti võid?

5. Suhkrut on poes hommikul 18 kg. Päeva jooksul müüakse 9 kg. Mitu kilo suhkrut on õhtul järel?

6.	$10 + 6 =$	$20 - 8 =$	$7 + 11 =$	$13 + 3 =$
	$14 - 4 =$	$17 - 7 =$	$8 + 10 =$	$17 - 5 =$
	$18 - 3 =$	$10 + 9 =$	$14 - 12 =$	$9 + 2 =$
	$12 + 5 =$	$14 + 2 =$	$18 - 16 =$	$11 - 4 =$

$$\begin{array}{cccc}
7. & 4 + 12 = & 8 + 6 = & 11 + 7 = & 3 + 15 = \\
& 17 - 13 = & 12 - 6 = & 14 + 4 = & 6 + 12 = \\
& 16 - 11 = & 10 - 4 = & 18 - 6 = & 9 + 6 = \\
& 7 + 13 = & 8 + 3 = & 12 + 8 = & 7 + 5 =
\end{array}$$

$$\begin{array}{cccc}
8. & 8 + 7 = & 11 - 7 = & 18 - 15 = & 2 + 13 = \\
& 5 + 8 = & 14 - 6 = & 16 - 2 = & 16 - 3 = \\
& 3 + 8 = & 16 - 9 = & 11 + 6 = & 4 + 15 = \\
& 6 + 7 = & 15 - 8 = & 16 - 14 = & 19 - 6 =
\end{array}$$

9. Üks lihatükk kaalus 5 kg, teine aga oli 2 kg raskem. Mitu kilo kaalusid mõlemad lihatükid kokku?

10. Kaupluses oli hommikul 15 kg võid. Sellest müüdi enne lõunat 7 kg, pärast lõunat aga 1 kg vähem. Mitu kilo jäi järele?

11. Perekonnal kulus ühel nädalal 9 kg leiba, teisel nädalal aga 2 kg rohkem. Mitu kilo leiba kulus perekonnal kahel nädalal kokku?

12. Kahes kotis oli kokku 14 kg suhkrut, ühes neist oli 8 kg. Mitu kilo suhkrut oli teises kotis?

$$\begin{array}{cccc}
13. & 8 + 10 = & 17 + 2 = & 18 - 13 = & 7 + 12 = \\
& 16 - 13 = & 7 + 4 = & 16 - 10 = & 12 - 5 = \\
& 3 + 17 = & 9 + 8 = & 12 - 8 = & 14 - 9 = \\
& 20 - 15 = & 15 - 4 = & 13 - 9 = & 9 + 9 =
\end{array}$$

14.	$15 + 4 =$	$6 + 8 =$	$14 + 5 =$	$5 + 13 =$
	$8 + 7 =$	$16 - 8 =$	$12 + 7 =$	$15 - 13 =$
	$5 + 9 =$	$8 + 8 =$	$13 - 8 =$	$20 - 18 =$
	$14 - 8 =$	$19 - 8 =$	$15 - 9 =$	$6 + 13 =$
15.	$11 - 9 =$	$4 + 13 =$	$80 - 50 =$	$19 - 12 =$
	$6 + 9 =$	$8 + 11 =$	$19 - 16 =$	$40 + 20 =$
	$18 - 5 =$	$9 + 4 =$	$7 + 7 =$	$20 - 16 =$
	$5 + 6 =$	$4 + 8 =$	$3 + 9 =$	$70 - 40 =$

Kaupluses.

1. Kilo leiba maksis 14 penni. Ema ostis 1 kg. Kui palju ta sai 20 pennist tagasi?

2. Meeter pesupaela maksis 12 penni. Maret ostis 1 m ja andis müüjale 20 penni. Mitu penni sai ta tagasi?

3. Arno ostis vihiku ja sullepea. Vihik maksis 6 penni, sullepea oli 4 penni kallim. Mitu penni pidi Arno maksma?

4. Ilmel oli 20 penni. Ta ostis ühe 5-pennise saia ja ühe sulle. Mis maksis sulg, kui ta sai tagasi 12 penni?

5.	$7 + 9 =$	$8 + 5 =$	$20 - 11 =$	$17 - 12 =$
	$13 - 6 =$	$14 - 7 =$	$5 + 7 =$	$3 + 16 =$
	$4 + 7 =$	$18 - 9 =$	$7 + 8 =$	$9 + 11 =$
	$11 - 5 =$	$4 + 9 =$	$7 + 6 =$	$19 - 14 =$

6.	$12 + 6 =$	$4 + 16 =$	$16 + 3 =$	$17 - 14 =$
	$19 - 7 =$	$19 - 17 =$	$5 + 7 =$	$5 + 12 =$
	$6 + 6 =$	$12 - 7 =$	$11 - 6 =$	$11 + 9 =$
	$11 - 8 =$	$2 + 17 =$	$17 - 8 =$	$12 - 4 =$

7.	$9 + 2 =$	$6 + 8 =$	$17 - 13 =$	$5 + 8 =$
	$18 - 9 =$	$13 - 6 =$	$8 + 7 =$	$16 - 7 =$
	$4 + 8 =$	$3 + 14 =$	$3 + 9 =$	$20 - 9 =$
	$15 - 6 =$	$20 - 16 =$	$14 - 8 =$	$7 + 5 =$

8. Õie ostis pliiatsikummi ja pliiatsi. Kummi maksis 6 penni, pliiats oli 2 penni kallim. Mitu penni sai ta 20 pennist tagasi?

9. Jaanil oli 18 penni. Ta ostis 7-pennise vihiku ja 6-pennise pliiatsikummi. Mitu penni jäi tal järele?

10. Anni ostis 2 vihikut ja sulle. Vihik maksis 7 penni, sulg 3 penni. Mitu penni sai ta 20 pennist tagasi?

$$\begin{array}{cccc}
 11. & 13 - 5 = & 15 - 7 = & 90 - 70 = & 6 + 11 = \\
 & 8 + 4 = & 9 + 3 = & 20 + 40 = & 19 - 15 = \\
 & 12 + 4 = & 6 + 5 = & 100 - 30 = & 30 + 20 = \\
 & 20 - 4 = & 12 - 9 = & 40 + 40 = & 7 + 8 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{cccc}
 12. & 15 + 3 = & 9 + 5 = & 5 + 11 = & 13 + 5 = \\
 & 18 - 7 = & 13 - 7 = & 40 + 50 = & 13 - 4 = \\
 & 14 - 5 = & 11 - 4 = & 18 - 14 = & 17 - 9 = \\
 & 12 - 6 = & 8 + 9 = & 2 + 18 = & 17 - 6 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{cccc}
 13. & 3 + 15 = & 19 - 8 = & 6 + 12 = & 70 - 50 = \\
 & 17 - 4 = & 13 - 6 = & 60 + 30 = & 9 + 11 = \\
 & 15 - 8 = & 5 + 14 = & 18 - 11 = & 16 - 13 = \\
 & 3 + 9 = & 6 + 6 = & 4 + 7 = & 100 - 40 =
 \end{array}$$

Sentimeeter.

1. Vaatlen sentimeetriteks jagatud meetripuud. Mitu sentimeetrit on 1-s meetris?

Peaa meeles: 1 m = 100 cm

2. Võrdlen arvutamisevihiku ruuduvahe laiust sentimeetriga. Mitu niisugust ruuduvahet tuleb iga sentimeetri kohta?

3. Sentimeeter kirjutatakse lühendatult **cm**. Mitme sentimeetri pikkune tükk jääb üle, kui me 80 cm pikkuse paela otsast lõikame maha 30 cm?

4. Üks pael oli 40 cm pikk, teine oli 20 cm pikem. Kui pikk oli teine pael?

5. Meetripikkuse paela otsast lõigati ära 10 cm pikkune tükk. Kui pikk tükk jäi järele?

6. Antsu pliiats oli 12 cm pikk, Reinu pliiats aga 5 cm pikem. Kui pikk oli Reinu pliiats?

7. $50 - 30 - 6 =$ $4 + 16 - 7 =$ $14 - 6 + 8 =$
 $19 - 16 + 8 =$ $19 - 15 + 7 =$ $12 - 4 + 3 =$
 $17 - 13 + 9 =$ $16 - 14 + 9 =$ $7 + 9 + 4 =$
 $80 - 70 + 5 =$ $5 + 14 - 5 =$ $13 + 6 - 9 =$

8. $11 - 4 + 12 =$ $6 + 11 - 4 =$ $11 - 8 + 16 =$
 $8 + 6 - 11 =$ $4 + 13 - 9 =$ $14 - 7 + 4 =$
 $15 - 7 + 4 =$ $18 - 15 + 9 =$ $16 - 9 + 11 =$
 $16 - 3 - 6 =$ $20 - 12 + 5 =$ $19 - 3 - 12 =$

9. $14 + 6 + 70 =$ $9 + 8 - 12 =$ $5 + 4 + 5 =$
 $12 + 8 + 60 =$ $6 + 9 - 13 =$ $7 + 6 - 4 =$
 $12 + 5 - 15 =$ $12 - 6 + 14 =$ $8 + 7 + 4 =$
 $18 - 5 - 13 =$ $15 - 8 + 13 =$ $5 + 6 + 7 =$

9. Korrutamine ja jagamine kahekümne piires.

Mänguasjade-kaupluses.

1. Karli oli isaga mänguasjade-kaupluses. Seal nägi Karli akna all laual 2 rida kummipalle, kummaski reas 8 palli. Mitu palli oli mõlemas reas kokku?

2. Riiulil silmas Karli 12 toredat hobust. Needki olid seatud ridadesse, igasse ritta 6 hobust. Mitmesse ritta olid seatud hobused?

3. Sealsamas kõrval seisis 2 mänguautot, kummaski 5 sõitjat. Mitu sõitjat oli kokku?

4. Teisel riiulil olid raudtee-rongid. Igas rongis oli 7 vagunit, kokku 14 vagunit. Mitu rongi oli riiulil?

5. 2 · 4 loetakse „2 korda 4“ ja see tähendab: 4 + 4.
8 : 4 loetakse „8 jagada 4-ga“ ja see tähendab: Mitu 4 on kaheksas?

$1 + 1 =$	$2 \cdot 1 =$	$2 = 1 +$	$2 : 1 =$
$2 + 2 =$	$2 \cdot 2 =$	$4 = 2 +$	$4 : 2 =$
$3 + 3 =$	$2 \cdot 3 =$	$6 = 3 +$	$6 : 3 =$
$4 + 4 =$	$2 \cdot 4 =$	$8 = 4 +$	$8 : 4 =$

6.	$5 + 5 =$	$2 \cdot 5 =$	$10 = 5 +$	$10 : 5 =$
	$6 + 6 =$	$2 \cdot 6 =$	$12 = 6 +$	$12 : 6 =$
	$7 + 7 =$	$2 \cdot 7 =$	$14 = 7 +$	$14 : 7 =$
	$8 + 8 =$	$2 \cdot 8 =$	$16 = 8 +$	$16 : 8 =$

7.	$9 + 9 =$	$18 = 9 +$	$2 \cdot 3 =$	$2 \cdot 8 =$
	$2 \cdot 9 =$	$18 : 9 =$	$4 : 2 =$	$10 : 5 =$
	$10 + 10 =$	$20 = 10 +$	$2 \cdot 7 =$	$2 \cdot 5 =$
	$2 \cdot 10 =$	$20 : 10 =$	$6 : 3 =$	$8 : 4 =$

8.	$2 \cdot 6 =$	$2 \cdot 9 =$	$2 \cdot 4 =$	$2 \cdot 7 =$
	$14 : 7 =$	$16 : 8 =$	$18 : 9 =$	$12 : 6 =$
	$2 \cdot 1 =$	$2 \cdot 6 =$	$2 \cdot 2 =$	$2 \cdot 8 =$
	$20 : 10 =$	$2 : 1 =$	$12 : 6 =$	$6 : 3 =$

Ahjukütmisest.

1. Isa lõhkus peeneks kolm pakku. 2-st sai ta kummastki 7 halgu, kolmandast aga 5 halgu. Mitu halgu sai ta kokku?

2. Mitu korda saab 15 halust ahju kütta ja mitu halgu jääb üle, kui panna korraga ahju 6 halgu?

3. Isa tõi tuppa 19 halgu. Ta pani neist 2 ahju kummassegi 8 halgu, ülejäänud halud viis kööki. Mitu halgu viis ta kööki?

4. Mitu päeva saab läbi 18 haluga ja mitu halgu jääb üle, kui päevas põletada 7 halgu?

5.

13 : 5 tähendab: Mitu 5 on 13-s?

Seda arvutan nii: $13 = 5 + 5 + 3$. Sellest näen, et 13-s on 2 viit ja veel 3.

Kirjutan nii: $13 : 5 = 2(3)$.

Sulgudesse kirjutatud arvu nimetan jäägiks.

$5 : 2 =$

$8 : 3 =$

$10 : 4 =$

$2 \cdot 5 =$

$2 \cdot 2 =$

$2 \cdot 7 =$

$11 : 4 =$

$12 : 5 =$

$7 : 3 =$

$9 : 4 =$

$16 : 8 =$

$13 : 5 =$

$12 : 6 =$

$6 : 3 =$

$11 : 5 =$

$14 : 5 =$

6.

$13 : 6 =$

$16 : 6 =$

$16 : 7 =$

$20 : 7 =$

$14 : 6 =$

$18 : 9 =$

$2 \cdot 5 =$

$17 : 8 =$

$2 \cdot 7 =$

$17 : 6 =$

$17 : 7 =$

$18 : 8 =$

$15 : 6 =$

$15 : 7 =$

$18 : 7 =$

$10 : 5 =$

7.	$19 : 8 =$	$18 : 8 =$	$9 : 4 =$	$20 : 8 =$
	$2 \cdot 4 =$	$20 : 9 =$	$17 : 6 =$	$11 : 5 =$
	$20 : 8 =$	$14 : 6 =$	$17 : 8 =$	$2 \cdot 9 =$
	$19 : 9 =$	$12 : 5 =$	$10 : 4 =$	$15 : 6 =$

8.	$17 : 7 =$	$18 : 8 =$	$9 : 4 =$	$20 : 8 =$
	$20 : 9 =$	$16 : 6 =$	$14 : 7 =$	$2 \cdot 3 =$
	$16 : 7 =$	$19 : 7 =$	$19 : 8 =$	$18 : 7 =$
	$11 : 4 =$	$5 : 2 =$	$20 : 9 =$	$20 : 7 =$

9. Ainol oli kaks 5-pennist ja veel 2 penni. Ta ostis 8-pennise pliatsi. Mitu penni jäi tal järele?

10. Väino ostis kaks 7-pennist vihikut ja ühe 5-pennise pliatsikummi. Mitu penni sai ta 20 pennist tagasi?

11. Jaanil oli 20 penni. Ta ostis kaks 9-pennist noodivihikut. Mitu penni jäi tal järele?

12. Laine ostis kaks 6-pennist värvipliatsit ja siis jäi tal veel järele 5 penni. Mitu penni oli tal alguses?

*13.	$2 \cdot 8 - 9 =$	$2 \cdot 5 - 3 =$	$3 + 8 - 5 =$
	$2 \cdot 4 + 7 =$	$2 \cdot 2 + 9 =$	$9 - 2 + 8 =$
	$2 \cdot 6 - 4 =$	$2 \cdot 7 - 6 =$	$7 + 8 - 6 =$
	$2 \cdot 3 + 8 =$	$2 \cdot 9 - 12 =$	$4 + 9 + 7 =$

Nädal ja päev.

1. Nädalas on 7 päeva. Mitu päeva on kahes nädalas?

2. Heino viibis suvel 14 päeva maal onu juures. Mitu nädalat viibis ta onu juures?

3. Leo puudus koolist haiguse pärast 2 nädalat ja 3 päeva. Nädalas on 6 koolipäeva. Mitu päeva Leo puudus?

4. Koolivaheaeg kestis 16 päeva. Mitu nädalat ja mitu päeva kestis koolivaheaeg?

5.	$2 \cdot 2 =$	$2 : 1 =$	$16 : 6 =$	$19 : 8 =$
	$14 : 7 =$	$11 : 4 =$	$2 \cdot 4 =$	$2 \cdot 3 =$
	$13 : 6 =$	$2 \cdot 7 =$	$15 : 7 =$	$10 : 5 =$
	$2 \cdot 6 =$	$12 : 5 =$	$6 : 3 =$	$7 : 3 =$

6.	$16 : 8 =$	$20 : 9 =$	$9 : 4 =$	$20 : 10 =$
	$2 \cdot 8 =$	$11 : 5 =$	$15 : 6 =$	$2 \cdot 10 =$
	$13 : 5 =$	$2 \cdot 9 =$	$2 \cdot 5 =$	$12 : 6 =$
	$17 : 7 =$	$8 : 4 =$	$18 : 9 =$	$10 : 4 =$

7. Emal oli aidas 3 rulli linast riidet. 2 rullis oli kummaski 7 m, kolmandas rullis aga kõigest 5 m. Mitu meetrit oli emal linast riidet?

8. Mitu ülikonda saab 10 m pikkusest riidekangast ja mitu meetrit jääb järele, kui ühte ülikonda läheb 4 m riidet?

*9. $15 - 8 =$ $18 - 15 =$ $3 + 8 =$ $9 + 9 =$
 $9 + 7 =$ $12 + 8 =$ $14 - 6 =$ $18 - 13 =$
 $12 - 5 =$ $19 - 12 =$ $5 + 7 =$ $15 + 4 =$
 $8 + 6 =$ $13 + 6 =$ $13 - 8 =$ $17 - 9 =$

Juturaamatutest.

1. Andresel oli 3 juturaamatut, igas raamatut oli 5 pilti. Mitu pilti oli Andrese raamatutes kokku?

2. Raamatus oli 15 lehekülge. Mitme päevaga saab selle raamatu läbi, kui lugeda päevas 5 lehekülge?

3. Raamatus oli 3 juttu, iga jutt oli 4 lehekülge pikk. Mitu lehekülge oli see raamat paks?

4. Mitme päevaga jõuab läbi lugeda 18 lehekülge paksuse raamatu, kui lugeda päevas 6 lehekülge?

5.

3 · 4 loetakse „3 korda 4“ ja see tähendab: 4 + 4 + 4.

12 : 4 loetakse „12 jagada 4-ga“ ja see tähendab: Mitu 4 on 12-s?

$$\begin{array}{cccc}
 1 + 1 + 1 = & 3 \cdot 1 = & 3 = 1 + 1 + & 3 : 1 = \\
 2 + 2 + 2 = & 3 \cdot 2 = & 6 = 2 + 2 + & 6 : 2 = \\
 3 + 3 + 3 = & 3 \cdot 3 = & 9 = 3 + 3 + & 9 : 3 = \\
 4 + 4 + 4 = & 3 \cdot 4 = & 12 = 4 + 4 + & 12 : 4 =
 \end{array}$$

6.

$$\begin{array}{cccc}
 5 + 5 + 5 = & 3 \cdot 5 = & 15 = 5 + 5 + & 15 : 5 = \\
 6 + 6 + 6 = & 3 \cdot 6 = & 18 = 6 + 6 + & 18 : 6 = \\
 4 + 4 + 4 = & 3 \cdot 4 = & 12 = 4 + 4 + & 12 : 4 = \\
 2 + 2 + 2 = & 3 \cdot 2 = & 6 = 2 + 2 + & 6 : 2 =
 \end{array}$$

7.

$$\begin{array}{cccc}
 3 \cdot 2 = & 3 \cdot 4 = & 2 \cdot 6 = & 3 \cdot 3 = \\
 9 : 3 = & 15 : 5 = & 18 : 6 = & 6 : 2 = \\
 2 \cdot 3 = & 3 \cdot 6 = & 3 \cdot 5 = & 2 \cdot 8 = \\
 4 : 2 = & 18 : 9 = & 8 : 4 = & 18 : 6 =
 \end{array}$$

8.

$$\begin{array}{cccc}
 2 \cdot 4 = & 3 \cdot 1 = & 2 \cdot 3 = & 3 \cdot 7 = \\
 3 : 1 = & 12 : 6 = & 18 : 9 = & 15 : 5 = \\
 3 \cdot 8 = & 2 \cdot 5 = & 3 \cdot 6 = & 2 \cdot 9 = \\
 14 : 7 = & 12 : 4 = & 20 : 10 = & 9 : 3 =
 \end{array}$$

9. Mitu silma on kahel kassil? — kolmel kassil?

10. Mitu jalga on kahel koeral? — kolmel koeral?

11. Vanaema järil on 3 jalga. Mitu jalga on kahel säärasel järil? — kolmel säärasel järil?

12. Mitu penni on kokku kaks 5-pennist? — kolm 5-pennist?

13. Mesilasel on 6 jalga. Mitu jalga on kahel mesilasel? — kolmel mesilasel?

14. $2 + 2 =$ $2 \cdot 2 =$ $4 + 4 =$ $2 \cdot 4 =$
 $4 + 2 =$ $3 \cdot 2 =$ $8 + 4 =$ $3 \cdot 4 =$
 $3 + 3 =$ $2 \cdot 3 =$ $5 + 5 =$ $2 \cdot 5 =$
 $6 + 3 =$ $3 \cdot 3 =$ $10 + 5 =$ $3 \cdot 5 =$

15.	$6 + 6 =$	$2 \cdot 6 =$	$2 \cdot 5 =$	$2 \cdot 6 =$
	$12 + 6 =$	$3 \cdot 6 =$	$3 \cdot 5 =$	$3 \cdot 6 =$
	$4 + 4 =$	$2 \cdot 4 =$	$2 \cdot 4 =$	$2 \cdot 3 =$
	$8 + 4 =$	$3 \cdot 4 =$	$3 \cdot 4 =$	$3 \cdot 3 =$

Kui kaua saab läbi?

1. Emal oli 10 kg võid tagavaraks. Mitu nädalat saab selle võiga läbi ja mitu kilo jääb siis veel üle, kui nädalas kulub 3 kg?

2. Mitu päeva saab läbi 7 kg leivaga ja mitu kilo jääb veel üle, kui päevas kulub 2 kg?

3. Ema ostis 15 kg liha. Mitu täit nädalat saab selle lihaga läbi ja mitu kilo jääb siis veel üle, kui nädalas kulub 4 kg?

4. Tädi tõi emale 20 muna. Mitu nädalat saab ema nende munadega läbi ja mitu muna jääb siis veel üle, kui ema tarvitab nädalas 6 muna?

5.

14 : 4 tähendab: Mitu 4 on 14-s?

Arvutan nii: $14 = 4 + 4 + 4 + 2$.

Sellest näen, et 14-s on 3 nelja ja veel 2.

Kirjutan nii: $14 : 4 = 3 (2)$.

	7:2 =	11:3 =	9:3 =	14:4 =
	3·4 =	3·5 =	3·1 =	3·7 =
	10:3 =	12:4 =	13:4 =	18:6 =
	3·3 =	3·2 =	3·4 =	3·5 =
6.	6:2 =	16:5 =	18:6 =	18:5 =
	3·6 =	2·9 =	2·8 =	2·5 =
	15:4 =	15:5 =	17:5 =	20:7 =
	3·5 =	2·3 =	2·4 =	3·6 =
7.	3:1 =	19:6 =	12:4 =	20:6 =
	2·6 =	3·3 =	2·8 =	2·7 =
	19:5 =	6:2 =	18:6 =	15:5 =
	3·4 =	2·7 =	3·2 =	2·9 =
8.	11:3 =	10:5 =	16:5 =	17:6 =
	3·1 =	3·6 =	2·7 =	2·5 =
	14:4 =	18:5 =	18:8 =	16:7 =
	2·8 =	2·4 =	3·3 =	3·5 =

9. Toos tikke maksab 3 penni. Virve tõi isale 3 toosi tikke. Mitu penni sai ta 20 pennist tagasi?

10. Mitu saia saab 17 penni eest ja mitu penni jääb üle, kui sai maksab 5 penni?

11. Mitu 6-pennist vihikut saab 20 penni eest ja mitu penni jääb veel üle?

12.	$3 \cdot 6 =$	$3 \cdot 5 =$	$3 \cdot 2 =$	$3 \cdot 3 =$
	$15 : 5 =$	$14 : 4 =$	$11 : 3 =$	$3 : 1 =$
	$13 : 4 =$	$6 : 2 =$	$17 : 5 =$	$15 : 4 =$
	$19 : 5 =$	$19 : 6 =$	$20 : 6 =$	$18 : 5 =$

13.	$3 \cdot 4 =$	$3 \cdot 6 =$	$14 : 4 =$	$3 \cdot 2 =$
	$12 : 4 =$	$10 : 3 =$	$11 : 3 =$	$6 : 2 =$
	$18 : 6 =$	$16 : 5 =$	$3 \cdot 3 =$	$19 : 6 =$
	$7 : 2 =$	$9 : 3 =$	$19 : 5 =$	$16 : 5 =$

Mitu on?

1. Jänesel on 2 kõrva. Mitu kõrva on kahel jänesel? — kolmel jänesel? — neljal jänesel?

Loendan 2-kaupa 2-st kuni 8-ni ja tagurpidi 8-st kuni 2-ni.

2. Kahvlil on 3 haru. Mitu haru on kahel kahvlil? — kolmel kahvlil? — neljal kahvlil?

Loendan 3-kaupa 3-st kuni 12-ni ja tagurpidi 12-st kuni 3-ni.

3. Hobusel on 4 jalga. Mitu jalga on kahel hobusel? — kolmel hobusel? — neljal hobusel?

Loendan 4-kaupa 4-st kuni 16-ni ja tagurpidi 16-st kuni 4-ni.

4. Kui palju maksavad kaks 5-pennist saia? — kolm 5-pennist saia? — neli 5-pennist saia?

Loendan 5-kaupa 5-st kuni 20-ni ja tagurpidi 20-st kuni 5-ni.

5. Mitmel kahvlil on 12 haru, kui ühel kahvlil on 3 haru?

6. Mitu saia saab 20 penni eest, kui üks sai maksab 5 penni?

7. Mitmel toolil on kokku 16 jalga?

8.

$4 \cdot 5$ tähendab: $5 + 5 + 5 + 5$.

$20 : 5$ tähendab: Mitu 5 on 20-s?

$2 + 2 + 2 + 2 =$	$4 \cdot 2 =$	$8 = 2 + 2 + 2 +$	$8 : 2 =$
$3 + 3 + 3 + 3 =$	$4 \cdot 3 =$	$12 = 3 + 3 + 3 +$	$12 : 3 =$
$4 + 4 + 4 + 4 =$	$4 \cdot 4 =$	$16 = 4 + 4 + 4 +$	$16 : 4 =$
$5 + 5 + 5 + 5 =$	$4 \cdot 5 =$	$20 = 5 + 5 + 5 +$	$20 : 5 =$

9.

$4 \cdot 4 =$	$4 \cdot 5 =$	$4 \cdot 2 =$	$4 \cdot 3 =$
$8 : 2 =$	$20 : 5 =$	$16 : 4 =$	$20 : 5 =$
$4 \cdot 3 =$	$4 \cdot 4 =$	$4 \cdot 5 =$	$4 \cdot 2 =$
$16 : 4 =$	$12 : 3 =$	$8 : 2 =$	$12 : 3 =$

10.

$2 \cdot 7 =$	$2 \cdot 4 =$	$2 \cdot 10 =$	$3 \cdot 3 =$
$10 : 5 =$	$18 : 9 =$	$12 : 5 =$	$16 : 6 =$
$4 \cdot 4 =$	$4 \cdot 2 =$	$3 \cdot 6 =$	$4 \cdot 5 =$
$16 : 5 =$	$20 : 5 =$	$16 : 4 =$	$14 : 7 =$

11.

$3 \cdot 6 =$	$3 \cdot 4 =$	$2 \cdot 5 =$	$2 \cdot 9 =$
$8 : 2 =$	$8 : 3 =$	$12 : 3 =$	$20 : 8 =$
$2 \cdot 3 =$	$4 \cdot 3 =$	$4 \cdot 4 =$	$4 \cdot 3 =$
$20 : 7 =$	$15 : 5 =$	$16 : 8 =$	$8 : 2 =$

12. Aili ostis 4 õuna ja maksis igast õunast 3 penni. Kui palju ta sai 15 pennist tagasi?

13. Leol oli 8 penni. Onu kinkis talle veel 7 penni. Ta ostis endale 3 kolmepennist õuna. Mitu penni jäi tal järele?

*14.	$4 \cdot 3 + 7 =$	$18 - 3 - 8 =$	$20 - 3 - 12 =$
	$4 \cdot 5 - 12 =$	$7 + 5 + 6 =$	$2 + 5 + 13 =$
	$4 \cdot 2 + 9 =$	$20 - 6 - 8 =$	$19 - 2 - 13 =$
	$4 \cdot 4 - 11 =$	$4 + 8 + 7 =$	$3 + 6 + 8 =$

Mark.

1. Vaatlen margast raha. Mis saab osta 1 marga eest? Mitu penni on 1-s margas?

P e a n m e e l e s : 1 m a r k = 100 p e n n i .

2. Ema viis turule 5 hane. Neljast hanest ta sai igaihest 5 marka, viies oli väiksem, sellest ta sai ainult 3 marka. Mitu marka sai ema hanedest?

3. Emal oli 17 marka. Ta ostis selle raha eest riidet, makstes 4 marka meetrist. Mitu meetrit riidet ta sai ja mitu marka jäi tal järele?

4. Mitu meetrit riidet saab 14 marga eest ja mitu marka jääb veel üle, kui meeter maksab 3 marka?

5. Mitu kilo võid saab 9 marga eest ja mitu marka jääb veel üle, kui või kilo maksab 2 marka?

6.

13 : 3 tähendab: Mitu 3 on 13-s?

Arvutan nii: $13 = 3 + 3 + 3 + 3 + 1$.

Sellest näen, et 13-s on 4 kolme ja veel 1.

Kirjutan nii: $13 : 3 = 4(1)$.

$9 : 2 =$

$18 : 4 =$

$3 \cdot 2 =$

$4 \cdot 5 =$

$13 : 3 =$

$19 : 4 =$

$20 : 5 =$

$18 : 5 =$

$14 : 3 =$

$17 : 5 =$

$18 : 6 =$

$3 \cdot 3 =$

$17 : 4 =$

$20 : 5 =$

$3 \cdot 7 =$

$13 : 3 =$

7.

$4 \cdot 4 =$

$3 \cdot 5 =$

$4 \cdot 5 =$

$18 : 4 =$

$16 : 5 =$

$2 \cdot 8 =$

$14 : 3 =$

$4 \cdot 3 =$

$20 : 7 =$

$13 : 3 =$

$20 : 9 =$

$19 : 8 =$

$9 : 2 =$

$21 : 5 =$

$3 \cdot 2 =$

$2 \cdot 5 =$

8.

$3 \cdot 4 =$

$15 : 5 =$

$2 \cdot 7 =$

$17 : 4 =$

$18 : 4 =$

$20 : 6 =$

$20 : 8 =$

$2 \cdot 8 =$

$20 : 5 =$

$16 : 4 =$

$12 : 4 =$

$14 : 7 =$

$14 : 3 =$

$9 : 2 =$

$3 \cdot 6 =$

$19 : 4 =$

9.

$4 \cdot 2 =$

$18 : 9 =$

$19 : 5 =$

$2 \cdot 6 =$

$14 : 4 =$

$2 \cdot 10 =$

$4 \cdot 3 =$

$20 : 7 =$

$6 : 2 =$

$17 : 4 =$

$8 : 2 =$

$9 : 3 =$

$12 : 5 =$

$20 : 10 =$

$19 : 4 =$

$15 : 4 =$

10. $4 + 5 + 7 =$	$19 - 12 - 5 =$	$7 + 1 + 11 =$
$16 - 3 - 8 =$	$7 + 8 + 3 =$	$18 - 3 - 12 =$
$6 + 5 + 9 =$	$18 - 13 - 2 =$	$4 + 2 + 13 =$
$18 - 3 - 6 =$	$3 + 9 + 6 =$	$17 - 1 - 12 =$

Poes.

1. Kilo soola maksis 8 penni. Enn ostis 1 kilo. Kui palju ta sai 10-pennisest tagasi?

2. Jaanil oli 15 penni. Ta ostis 12 lehte kuivatuspaberit, mille iga leht maksis 1 penn. Mitu penni jäi tal järele?

3. Mitu vihikut saab 7 penni eest ja mitu penni jääb üle, kui vihik maksab 5 penni?

4. Mitu pliiatsit saab 10 penni eest ja mitu penni jääb üle, kui pliiats maksab 8 penni?

5. Mitu kirjaümbrikku saab 15 penni eest, kui kirjaümbriku hind on 1 penn?

6. Mitu sullepead saab 18 penni eest ja mitu penni jääb üle, kui sullepea hind on 15 penni?

7.

7 : 5 tähendab: Mitu 5 on 7-s?

Arvutan nii: $7 = 5 + 2$. Sellest näen, et 7-s on 1 viis ja veel 2.

Kirjutan nii: $7 : 5 = 1 (2)$.

$1 \cdot 1 =$	$1 \cdot 8 =$	$12 \cdot 1 =$	$2 \cdot 1 =$
$1:1 =$	$8:8 =$	$12:1 =$	$2:1 =$
$6 \cdot 1 =$	$1 \cdot 7 =$	$1 \cdot 5 =$	$7 \cdot 1 =$
$6:6 =$	$7:7 =$	$5:1 =$	$7:1 =$

8.

$1 \cdot 15 =$	$1 \cdot 4 =$	$13:8 =$	$15:14 =$
$15:15 =$	$4:4 =$	$17:9 =$	$20:12 =$
$1 \cdot 9 =$	$7:4 =$	$5:4 =$	$17:13 =$
$9:9 =$	$9:5 =$	$18:11 =$	$5:3 =$

9.

$10:6 =$	$20:15 =$	$9:8 =$	$18:10 =$
$14:9 =$	$11:7 =$	$15:11 =$	$19:14 =$
$6:4 =$	$14:12 =$	$18:16 =$	$17:15 =$
$12:7 =$	$16:10 =$	$8:5 =$	$11:6 =$

10.

$15:8 =$	$19:12 =$	$16:13 =$	$13:11 =$
$19:11 =$	$10:9 =$	$11:8 =$	$19:16 =$
$9:7 =$	$18:17 =$	$20:15 =$	$17:12 =$
$18:15 =$	$3:2 =$	$16:14 =$	$15:9 =$

*11.

$2 \cdot 7 - 6 =$	$9 + 3 + 5 =$	$2 \cdot 3 + 8 =$
$3 \cdot 6 - 15 =$	$14 - 6 - 4 =$	$3 \cdot 4 - 5 =$
$2 \cdot 8 - 7 =$	$6 + 3 + 7 =$	$2 \cdot 7 - 6 =$
$3 \cdot 5 - 9 =$	$17 - 8 - 3 =$	$3 \cdot 3 + 4 =$

6 · 2 asemel 2 · 6

1. Asetan lauale 2 rida sulgi, pannes kummassegi ritta 6 sulge. Mitu sulge on see kokku?
2. Mitu sulge on kokku 6 paari sulgi?
3. Asetan lauale 2 rida kastaneid, pannes kummassegi ritta 8 kastanit. Mitu kastanit on see kokku?
4. Mitu kastanit on kokku 8 paari kastaneid?
5. Mitu penni on kokku 2 viiepennist?
6. Mitu penni on kokku 5 kahepennist?

7.

$8 \cdot 2$ ehk $2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$
on niisama palju kui $2 \cdot 8$ ehk $8 + 8$. See-
pärast võtan $8 \cdot 2$ asemel alati $2 \cdot 8$. Sa-
muti võtan $7 \cdot 2$ asemel $2 \cdot 7$; $6 \cdot 3$ asemel
 $3 \cdot 6$ jne.

$2 \cdot 3 =$

$2 \cdot 5 =$

$2 \cdot 7 =$

$2 \cdot 9 =$

$3 \cdot 2 =$

$5 \cdot 2 =$

$7 \cdot 2 =$

$9 \cdot 2 =$

$2 \cdot 4 =$

$2 \cdot 6 =$

$2 \cdot 8 =$

$2 \cdot 10 =$

$4 \cdot 2 =$

$6 \cdot 2 =$

$8 \cdot 2 =$

$10 \cdot 2 =$

8.	$3 \cdot 4 =$	$3 \cdot 6 =$	$4 \cdot 2 =$	$6 \cdot 2 =$
	$4 \cdot 3 =$	$6 \cdot 3 =$	$2 \cdot 5 =$	$2 \cdot 9 =$
	$3 \cdot 5 =$	$4 \cdot 5 =$	$8 \cdot 2 =$	$7 \cdot 2 =$
	$5 \cdot 3 =$	$5 \cdot 4 =$	$2 \cdot 6 =$	$3 \cdot 6 =$

9.	$6 \cdot 3 =$	$3 \cdot 5 =$	$6 \cdot 2 =$	$4 \cdot 5 =$
	$2 \cdot 8 =$	$2 \cdot 7 =$	$4 \cdot 3 =$	$10 \cdot 2 =$
	$3 \cdot 4 =$	$9 \cdot 2 =$	$5 \cdot 4 =$	$9 \cdot 2 =$
	$5 \cdot 2 =$	$5 \cdot 3 =$	$8 \cdot 2 =$	$4 \cdot 2 =$

*10.	$6 \cdot 2 - 4 =$	$5 + 7 - 3 =$	$3 + 4 + 12 =$
	$3 \cdot 3 + 7 =$	$18 - 9 + 5 =$	$12 - 8 + 13 =$
	$4 \cdot 5 - 13 =$	$6 + 6 - 4 =$	$2 + 3 + 15 =$
	$2 \cdot 4 + 9 =$	$12 - 5 + 8 =$	$13 - 9 + 11 =$

Varesed.

1. Varesed käisid öösiti Veskimäe suurte kuuskede otsas magamas. Ühel talvisel ööl istus suure kuuse otsas 12 varest. Mitu paari see oli?

2. Teise kuuse otsas istus 18 varest. Mitu paari vareseid oli teise kuuse otsas?

3. Teised olid juba uinumas, seal lendas veel 14 hilinevad varest juurde. Mitu varesepaari lendas juurde?

4. Juba koidu ajal hakkasid varesed oma öökorterist lahkuma. Kõige enne lendas välja 16 varest. Mitu paari see oli?

5. Neile järgnes peagi 20 varest. Mitu paari järgnes neile?

6. $16 : 2$ tähendab: Mitu 2 on 16-s? Et seda leida, katsun, mitu korda 2 on 16.

$3 \cdot 2 =$	$5 \cdot 2 =$	$7 \cdot 2 =$	$9 \cdot 2 =$
$6 : 2 =$	$10 : 2 =$	$14 : 2 =$	$18 : 2 =$
$4 \cdot 2 =$	$6 \cdot 2 =$	$8 \cdot 2 =$	$10 \cdot 2 =$
$8 : 2 =$	$12 : 2 =$	$16 : 2 =$	$20 : 2 =$

7.

$12 : 2 =$	$6 : 2 =$	$10 : 2 =$	$18 : 2 =$
$15 : 5 =$	$18 : 9 =$	$20 : 10 =$	$20 : 5 =$
$8 : 2 =$	$14 : 2 =$	$4 : 2 =$	$16 : 2 =$
$20 : 2 =$	$12 : 6 =$	$16 : 8 =$	$18 : 6 =$

8. Mitu sulge saab osta 18 penni eest, kui sulg maksab 3 penni?

9. Mitu karpi tuletikke saab 12 penni eest, kui tikukarp maksab 3 penni?

10. Mitu pildikest saab 15 penni eest, kui iga pildike maksab 3 penni?

11. Mitu õuna saab 20 penni eest, kui iga õun maksab 4 penni?

12.

18 : 3 tähendab: Mitu 3 on 18-s? Et seda leida, katsun, mitu korda 3 on 18.

$4 \cdot 3 =$

$6 \cdot 3 =$

$3 \cdot 3 =$

$6 : 3 =$

$12 : 3 =$

$18 : 3 =$

$9 : 3 =$

$10 : 2 =$

$5 \cdot 3 =$

$5 \cdot 4 =$

$6 : 2 =$

$5 \cdot 3 =$

$15 : 3 =$

$20 : 4 =$

$18 : 2 =$

$18 : 3 =$

13. $12 : 3 =$

$20 : 4 =$

$20 : 2 =$

$16 : 2 =$

$5 \cdot 3 =$

$8 : 2 =$

$8 \cdot 2 =$

$6 \cdot 3 =$

$9 : 3 =$

$15 : 3 =$

$12 : 2 =$

$12 : 3 =$

$4 \cdot 3 =$

$14 : 2 =$

$6 \cdot 2 =$

$18 : 2 =$

*14. $6 \cdot 3 - 15 =$

$11 - 7 + 13 =$

$18 : 3 + 7 =$

$8 \cdot 2 - 12 =$

$3 + 2 + 12 =$

$20 : 4 + 9 =$

$4 \cdot 3 + 7 =$

$14 - 8 + 11 =$

$16 : 2 + 5 =$

$9 \cdot 2 - 16 =$

$8 + 9 - 15 =$

$18 : 2 + 4 =$

Anni ja Minni.

1. Annil oli 4 viiepennist raha. Ta ostis endale selle raha eest präänikuid, makstes 3 penni präänikust. Mitu präänikut ta sai ja mitu penni jäi tal üle?

2. Mannil oli 3 viiepennist ja 2 ühepennist. Ta ostis selle raha eest õunu, makstes 2 penni õunast. Mitu õuna ta sai ja mitu penni jäi tal üle?

3. Mitu 2-pennist õuna saab 19 penni eest ja mitu penni jääb üle?

4. Mitu 3-pennist präänikut saab 17 penni eest ja mitu penni jääb üle?

12.

20 : 3 tähendab: Mitu 3 on 20-s?

Arvutan nii: $20 = 3 \cdot 6 + 2$. Sellest näen, et 20-s on 6 kolme ja veel 2.

Kirjutan nii: $20 : 3 = 6(2)$.

$3 \cdot 2 =$

$5 \cdot 2 =$

$7 \cdot 2 =$

$9 \cdot 2 =$

$7 \cdot 2 =$

$11 \cdot 2 =$

$15 \cdot 2 =$

$19 \cdot 2 =$

$4 \cdot 2 =$

$6 \cdot 2 =$

$8 \cdot 2 =$

$10 \cdot 2 =$

$9 \cdot 2 =$

$13 \cdot 2 =$

$17 \cdot 2 =$

$21 \cdot 2 =$

6.	$4 \cdot 3 =$	$16 : 3 =$	$2 \cdot 8 =$	$17 : 4 =$
	$13 : 3 =$	$3 \cdot 3 =$	$19 : 3 =$	$4 \cdot 5 =$
	$2 \cdot 6 =$	$12 : 4 =$	$14 : 7 =$	$12 : 6 =$
	$14 : 3 =$	$17 : 3 =$	$20 : 3 =$	$17 : 2 =$

7.	$15 : 2 =$	$2 \cdot 10 =$	$15 : 5 =$	$2 \cdot 7 =$
	$16 : 4 =$	$19 : 2 =$	$21 : 2 =$	$13 : 2 =$
	$3 \cdot 5 =$	$3 \cdot 6 =$	$3 \cdot 4 =$	$2 \cdot 5 =$
	$11 : 2 =$	$13 : 3 =$	$16 : 3 =$	$14 : 3 =$

8.	$19 : 3 =$	$18 : 6 =$	$15 : 3 =$	$5 \cdot 3 =$
	$2 \cdot 7 =$	$7 \cdot 2 =$	$21 : 4 =$	$17 : 3 =$
	$14 : 2 =$	$20 : 3 =$	$2 \cdot 9 =$	$4 \cdot 4 =$
	$6 \cdot 3 =$	$7 : 2 =$	$17 : 2 =$	$9 \cdot 2 =$

*9. Kotis oli 16 kg jahu. Sellest müüdi 3 ostjale igapähele 3 kg. Mitu kilo jahu jäi järele?

*10. Perekonnal kulus nädala ja 2 päevaga 18 kg leiba. Mitu kg leiba kulus sel perekonnal päevas?

*11. Emal oli ostetud 18 kg võid tagavaraks. Ta sai sellega läbi 3 kuud. Mitu kilo võid kulus keskmiselt kuus?

12.	$5 \cdot 3 =$	$4 \cdot 5 =$	$5 \cdot 4 =$	$3 \cdot 6 =$
	$15 : 3 =$	$20 : 4 =$	$18 : 3 =$	$20 : 5 =$
	$20 : 3 =$	$17 : 3 =$	$3 \cdot 5 =$	$4 \cdot 3 =$
	$4 \cdot 4 =$	$6 \cdot 3 =$	$19 : 3 =$	$16 : 3 =$
13.	$20 : 3 =$	$5 \cdot 4 =$	$20 : 5 =$	$17 : 3 =$
	$4 \cdot 5 =$	$16 : 3 =$	$3 \cdot 6 =$	$4 \cdot 3 =$
	$6 \cdot 3 =$	$3 \cdot 5 =$	$4 \cdot 4 =$	$20 : 4 =$
	$18 : 3 =$	$18 : 3 =$	$19 : 3 =$	$5 \cdot 3 =$
*14.	$3 + 9 - 6 =$	$5 + 12 - 9 =$	$3 + 4 + 8 =$	
	$17 - 3 - 8 =$	$4 + 16 - 5 =$	$15 - 3 - 6 =$	
	$8 + 7 - 14 =$	$7 + 12 - 15 =$	$2 + 6 + 4 =$	
	$16 - 2 - 11 =$	$6 + 11 - 13 =$	$19 - 7 - 5 =$	

Riidekaupluses.

*1. Ema ostis kaks tükki pesuriidet. Odavamad riidet ostis ta 8 m, kallimat riidet aga 3 m vähem. Mitu meetrit riidet ema ostis?

*2. Kaupmees müüs 3 m ülikonnariidet, hinnaga 6 marka meeter. Mitu marka pidi ta 20 margast tagasi andma?

*3. Kaupmees müüs 4 m riidet. Maksmisel andis ta ostjale 15 margast 3 marka tagasi. Mitu marka maksis riide meeter?

*4. Riidepakis on 18 m riidet. Sellest müüdi ühele ostjale 7 m, teisele aga 2 m vähem. Mitu meetrit riidet jäi järele?

5.	2: 2 =	10: 10 =	14: 8 =	5: 5 =
	6: 5 =	19: 15 =	6: 6 =	16: 13 =
	17: 11 =	8: 5 =	11: 7 =	20: 18 =
	12: 10 =	17: 14 =	20: 19 =	11: 11 =

6.	7: 7 =	20: 16 =	13: 13 =	19: 13 =
	15: 9 =	17: 12 =	14: 11 =	16: 16 =
	13: 12 =	19: 19 =	19: 18 =	11: 9 =
	17: 10 =	10: 8 =	9: 6 =	20: 14 =

7.	17: 17 =	14: 10 =	18: 16 =	14: 10 =
	19: 11 =	13: 9 =	14: 14 =	12: 12 =
	14: 13 =	8: 8 =	17: 15 =	7: 6 =
	18: 12 =	6: 4 =	19: 17 =	5: 3 =

8.	20: 20 =	15: 10 =	14: 12 =	7: 4 =
	16: 12 =	19: 12 =	18: 18 =	9: 8 =
	18: 13 =	9: 9 =	11: 6 =	15: 15 =
	3: 3 =	17: 9 =	4: 4 =	16: 14 =

*9. Peetril oli 9 m õngenööri. Mitmele õngele sellest nõorist piisab, kui Peeter paneb igale õngele 3 m nõori?

*10. Pesunöör oli 15 m pikk. Selle otsast lõigati 7 m pikkune tükk ära. Mitme meetri pikkune tükk jäi järele?

*11. Ühes riidepakis oli 8 m riidet, teises pakis aga oli 4 m rohkem. Mitu meetrit riidet oli kahes pakis kokku?

12.	$6:3=$	$20:10=$	$10:4=$	$14:7=$
	$14:5=$	$5:2=$	$18:9=$	$20:8=$
	$18:8=$	$19:9=$	$16:7=$	$8:3=$
	$16:8=$	$11:5=$	$13:6=$	$12:5=$

13.	$20:9=$	$19:8=$	$17:6=$	$20:7=$
	$8:4=$	$15:7=$	$11:4=$	$18:9=$
	$13:5=$	$16:6=$	$14:6=$	$15:6=$
	$17:8=$	$18:7=$	$17:7=$	$19:8=$

*14.	$12+8-17=$	$4+15-12=$	$17-12+9=$
	$13+5-15=$	$9+9-14=$	$19-15+8=$
	$19-2-11=$	$7+11-16=$	$20-17+5=$
	$14-9+12=$	$9-5+13=$	$18-11+6=$

Kevade tulek.

*1. Kevadesse oli veel 2 nädalat ja 3 päeva aega, kui algas suur kevadine sula. Mitu päeva oli veel kevadesse aega?

*2. Koplisse oli tekkinud sügav oja. 5 poissi mängis seal paberist tehtud laevakestega. 4 poisil oli igaühel 3 laeva, aga viiendal poisil oli 5 laeva. Mitu laeva oli poistel kokku?

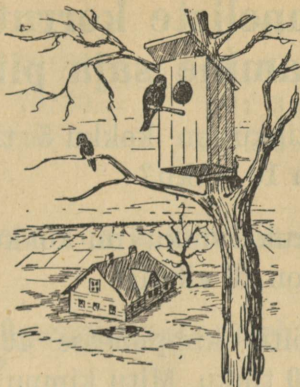
*3. Jõge mööda ujusid palgiparved: kahel parvel oli kummalgi 4 meest, kolmandal aga oli 5 meest. Mitu meest oli kolmel parvel kokku?

4.	$19:5 =$	$8:2 =$	$19:4 =$	$15:4 =$
	$10:3 =$	$13:3 =$	$20:5 =$	$18:6 =$
	$12:4 =$	$18:4 =$	$18:6 =$	$11:3 =$
	$19:6 =$	$20:5 =$	$15:5 =$	$12:4 =$

5.	$16:4 =$	$20:6 =$	$9:3 =$	$8:2 =$
	$9:2 =$	$17:5 =$	$12:4 =$	$9:3 =$
	$14:3 =$	$14:4 =$	$12:3 =$	$16:5 =$
	$18:4 =$	$7:2 =$	$19:6 =$	$18:4 =$

*6. Kuldnokad olid juba siin. Ühe puu otsas istus 8 kuldnokka, teise puu otsas 1 kuldnokk vähem. Mitu kuldnokka oli mõlema puu otsas kokku?

*7. Uustalu aias oli 4 kuldnokakasti, naabri aias aga oli 1 kast rohkem. Mitu kuldnokka elas mõlemas aias kokku, kui igas kastis elas 2 kuldnokka?

8.	$20:2=$	$17:3=$	$16:2=$	$15:2=$
	$12:2=$	$18:2=$	$11:2=$	$16:3=$
	$18:3=$	$20:3=$	$15:3=$	$19:2=$
	$13:2=$	$20:4=$	$20:5=$	$14:2=$

*9.	$15 - 7 + 12 =$	$4 + 12 - 8 =$	$9 - 5 + 11 =$
	$13 - 5 + 4 =$	$5 + 14 - 16 =$	$6 + 12 - 13 =$
	$4 + 8 - 6 =$	$13 - 9 + 11 =$	$11 - 8 + 15 =$
	$8 + 9 - 14 =$	$11 - 6 + 13 =$	$13 - 4 + 7 =$

---

10. Kümneliste korrutamise ja jagamine saja piires.

1. Mitu tikku on kokku 5 tikukimbus, kui igas kimbus on 10 tikku?

2. Mitu rukkivihku on kokku 3 rukkihakis, kui igas hakis on 20 vihku?

3. Ülo köitis kimpudesse 40 tikku, pannes igasse kimpu 10 tikku. Mitu kimpu ta sai?

4. Talumees tegi 2 päevaga 80 kubu hagu. Mitu kubu tegi ta päevas, kui ta tegi kummalgi päeval ühepalju?

5. Mitme koormaga võib koju vedada 90 kubu hagu, kui panna koormasse 30 kubu?

6.	$1 \cdot 30 =$	$1 \cdot 40 =$	$1 \cdot 50 =$	$2 \cdot 50 =$
	$30 : 30 =$	$40 : 40 =$	$50 : 50 =$	$100 : 50 =$
	$40 : 2 =$	$50 : 40 =$	$60 : 20 =$	$90 : 50 =$
	$50 : 30 =$	$60 : 2 =$	$70 : 50 =$	$80 : 2 =$

7.	$1 \cdot 60 =$	$1 \cdot 70 =$	$40 : 4 =$	$1 \cdot 80 =$
	$60 : 60 =$	$70 : 70 =$	$90 : 60 =$	$80 : 80 =$
	$70 : 60 =$	$40 : 10 =$	$100 : 20 =$	$90 : 80 =$
	$80 : 60 =$	$90 : 70 =$	$100 : 70 =$	$100 : 80 =$

8.	$2 \cdot 20 =$	$2 \cdot 30 =$	$2 \cdot 40 =$	$3 \cdot 20 =$
	$40 : 20 =$	$60 : 30 =$	$80 : 40 =$	$60 : 30 =$
	$30 : 10 =$	$70 : 30 =$	$90 : 3 =$	$60 : 3 =$
	$50 : 20 =$	$30 : 3 =$	$100 : 40 =$	$70 : 20 =$

9. Mitu penni on kokku kaheksa 10-pennist raha?

10. Mitu 10-pennist raha tuleb võtta, et oleks kokku 60 penni?

11. Onu kinkis Jürile kaks 50-pennist raha. Mitu penni kinkis onu Jürile?

12. Mitu penni on kokku neli 20-pennist raha?

13. Ema andis Liisile 3 ühesuurust raha, kokku 60 penni. Mitmepennised rahad need olid?

14.	$1 \cdot 90 =$	$1 \cdot 100 =$	$3 \cdot 30 =$	$4 \cdot 20 =$
	$90 : 90 =$	$100 : 100 =$	$90 : 30 =$	$80 : 4 =$
	$100 : 90 =$	$90 : 50 =$	$80 : 8 =$	$80 : 20 =$
	$30 : 20 =$	$70 : 60 =$	$100 : 30 =$	$90 : 20 =$

15.	$5 \cdot 10 =$	$80 : 20 =$	$7 \cdot 10 =$	$100 : 10 =$
	$90 : 30 =$	$90 : 9 =$	$100 : 30 =$	$4 \cdot 20 =$
	$10 \cdot 10 =$	$8 \cdot 10 =$	$90 : 3 =$	$30 : 20 =$
	$70 : 60 =$	$50 : 10 =$	$70 : 7 =$	$5 \cdot 20 =$

11. Korrutamise ja jagamise kordamine.

Nädal ja päev.

1. Mitu päeva on 2 nädalat ja 5 päeva?
2. Mitu nädalat ja mitu päeva on 17 päeva?
3. Mitu tööpäeva on 3 nädalas?
4. Tööline teenis 3 marka päevas. Mitu marka teenis ta nädalas?
5. Perenaine kulutas toidu peale 2 marka päevas. Mitu marka kulutas ta nädalas?

6. $5:4=$ $16:4=$ $18:6=$ $60:2=$
 $7\cdot2=$ $5\cdot3=$ $1\cdot20=$ $6\cdot2=$
 $5\cdot3=$ $2\cdot8=$ $4:3=$ $10:9=$
 $10:2=$ $9:6=$ $12:6=$ $14:8=$

7. $18:3=$ $7:4=$ $40:40=$ $17:9=$
 $11:9=$ $1\cdot80=$ $16:9=$ $70:70=$
 $2\cdot6=$ $3\cdot6=$ $13:8=$ $1\cdot20=$
 $80:8=$ $14:9=$ $6\cdot3=$ $90:10=$

8.	$1 \cdot 60 =$	$15 : 5 =$	$18 : 11 =$	$80 : 2 =$
	$3 \cdot 30 =$	$20 : 2 =$	$12 : 4 =$	$17 : 1 =$
	$18 : 12 =$	$13 : 12 =$	$14 : 7 =$	$15 : 9 =$
	$5 \cdot 10 =$	$20 : 11 =$	$7 : 1 =$	$9 \cdot 1 =$
9.	$20 : 20 =$	$2 \cdot 20 =$	$19 : 12 =$	$5 \cdot 1 =$
	$60 : 30 =$	$3 \cdot 10 =$	$20 : 10 =$	$16 : 8 =$
	$18 : 10 =$	$14 : 1 =$	$12 : 6 =$	$16 : 13 =$
	$20 : 2 =$	$12 : 10 =$	$60 : 3 =$	$90 : 30 =$
10.	$18 : 17 =$	$13 : 10 =$	$30 : 3 =$	$19 : 15 =$
	$20 : 5 =$	$9 : 5 =$	$40 : 10 =$	$8 : 2 =$
	$1 \cdot 5 =$	$1 \cdot 7 =$	$7 \cdot 1 =$	$1 \cdot 9 =$
	$3 \cdot 4 =$	$18 : 18 =$	$18 : 16 =$	$20 : 4 =$

11. Meetripikkuse paela otsast lõigati kaks 40 cm pikkust tükki ära. Kui pikk tükk jäi järele?

12. Mitu nädalat ja mitu päeva saab ema läbi 20 margaga, kui ta kulutab päevas 2 marka?

13. Ema ostis 2 kg tangu ja maksis 30 penni kilost. Mitu penni sai ta margast tagasi?

14. Jaanil oli kaks 50-pennist raha. Ta ostis kaks 30-pennist kaustikut. Mitu penni jäi tal järele?

15. 15 m pikkuse kanga otsast lõigati kaks 6 m pikkust tükki ära. Mitu meetrit riidet jäi järele?

16.	$2 \cdot 10 =$	$2 \cdot 4 =$	$2 \cdot 40 =$	$19:14 =$
	$1 \cdot 3 =$	$11:11 =$	$3 \cdot 30 =$	$8:8 =$
	$19:1 =$	$15:14 =$	$14 \cdot 1 =$	$6 \cdot 3 =$
	$11:10 =$	$50:50 =$	$19:13 =$	$1 \cdot 40 =$
17.	$11:1 =$	$5 \cdot 3 =$	$10:2 =$	$4:2 =$
	$2 \cdot 7 =$	$16:2 =$	$7:6 =$	$15:15 =$
	$17:16 =$	$30:10 =$	$13:9 =$	$10 \cdot 10 =$
	$16:15 =$	$6 \cdot 10 =$	$18:15 =$	$12 \cdot 1 =$
18.	$19:16 =$	$6 \cdot 3 =$	$2 \cdot 50 =$	$60:6 =$
	$4 \cdot 2 =$	$20:4 =$	$20:20 =$	$100:2 =$
	$8:1 =$	$16:11 =$	$1 \cdot 10 =$	$4 \cdot 5 =$
	$100:100 =$	$20:17 =$	$15:1 =$	$11:6 =$
19.	$19:1 =$	$12:9 =$	$2 \cdot 30 =$	$20:15 =$
	$7 \cdot 2 =$	$15:8 =$	$70:10 =$	$18:3 =$
	$8 \cdot 10 =$	$2 \cdot 5 =$	$18:9 =$	$1 \cdot 16 =$
	$70:7 =$	$20:13 =$	$14:10 =$	$2 \cdot 9 =$
20.	$2 \cdot 3 =$	$3 \cdot 2 =$	$3 \cdot 3 =$	$10:10 =$
	$18:1 =$	$19:19 =$	$16:10 =$	$8 \cdot 2 =$
	$20:18 =$	$80:10 =$	$17:12 =$	$14:13 =$
	$40:20 =$	$60:60 =$	$2 \cdot 6 =$	$20:14 =$

Õpikäigul.

1. Õpikäigule läks 20 õpilast. Nad asusid kõik paarikaupa rongi. Tütarlapsi oli 4 paari. Mitu paari oli poisse?

2. Õpikäigust võttis osa 18 õpilast. Iga kahe õpilase kohta osteti 1 liiter piima. Mitme penni eest osteti piima, kui piima liiter maksis 10 penni?

3. Ema andis Jaanile õpikäigu kuludeks kaks 10-pennist. Jaan ostis kolm 5-pennist saia ja ülejäänud raha eest kompvekke. Mitme penni eest ostis ta kompvekke?

4. Ainol oli kolm 5-pennist ja kaks 1-pennist. Ta ostis 5 penni eest kuivikuid ja ülejäänud raha eest 2 saia. Mitu penni maksis sai?

5. $12:3=$ $12:1=$ $4:4=$ $1 \cdot 13=$
 $20:10=$ $16:4=$ $17:1=$ $5 \cdot 20=$
 $80:30=$ $7:5=$ $8:5=$ $14:11=$
 $50:10=$ $90:90=$ $7 \cdot 10=$ $9 \cdot 1=$

6. $1 \cdot 18=$ $2 \cdot 1=$ $4 \cdot 4=$ $4 \cdot 3=$
 $60:20=$ $18:2=$ $3 \cdot 20=$ $1 \cdot 50=$
 $13:13=$ $9:7=$ $17:13=$ $80:80=$
 $5 \cdot 3=$ $20:12=$ $1 \cdot 2=$ $9:8=$

12. Üldine kordamine.

Aiatöödest.

1. Virve kärutas mineva-aastasi lehti kuuri taha hunnikusse. Ta sai iga kärutäie eest 2 penni. Nii teenis ta 16 penni. Mitu kärutäit ta kärutas?

2. Mitu kärutäit lehti tuleb kärutada, et teenida 18 penni, kui iga kärutäie eest saab 3 penni?

3. Virve kaevas maad. Ta töötas enne lõunat 2 tundi, peale lõunat 1 tunni. Isa maksis talle 5 penni tunnist. Mitu penni ta teenis?

4. Virve istutas lilli. Ühele peenrale ta istutas 7 lille, teisele aga 5 lille rohkem. Mitu lille istutas ta mõlemale peenrale kokku?

5. Laine istutas kahele peenrale kummalegi 6 lille, kolmandale aga 8 lille. Mitu lille istutas ta kolmele peenrale kokku?

6.	$3 + 8 \cdot 2 =$	$7 + 6 \cdot 2 =$	$90 + 5 \cdot 2 =$
	$7 - 2 \cdot 2 =$	$40 - 4 \cdot 5 =$	$15 - 2 \cdot 7 =$
	$18 + 6 : 3 =$	$10 + 20 : 4 =$	$60 + 5 \cdot 4 =$
	$2 - 8 : 4 =$	$3 - 16 : 8 =$	$5 - 20 : 5 =$

7.	$13 + 12 : 4 =$	$50 + 1 \cdot 30 =$	$20 + 3 \cdot 10 =$
	$30 - 10 \cdot 2 =$	$80 - 1 \cdot 70 =$	$17 - 12 : 3 =$
	$16 + 2 \cdot 1 =$	$4 + 2 \cdot 8 =$	$19 + 17 : 17 =$
	$12 - 3 \cdot 2 =$	$9 - 10 : 2 =$	$20 - 3 \cdot 6 =$
8.	$70 + 50 : 5 =$	$11 + 3 \cdot 3 =$	$6 + 7 \cdot 2 =$
	$14 - 1 \cdot 9 =$	$1 - 13 : 13 =$	$10 - 18 : 3 =$
	$3 + 2 \cdot 6 =$	$10 + 15 : 5 =$	$1 + 9 \cdot 2 =$
	$100 - 3 \cdot 30 =$	$6 - 5 \cdot 1 =$	$11 - 8 \cdot 1 =$
9.	$60 + 2 \cdot 20 =$	$14 + 6 \cdot 1 =$	$17 + 3 \cdot 1 =$
	$8 - 12 : 2 =$	$19 - 3 \cdot 5 =$	$4 - 8 : 8 =$
	$9 + 2 \cdot 4 =$	$20 + 80 : 8 =$	$80 + 60 : 3 =$
	$70 - 100 : 10 =$	$18 - 14 : 7 =$	$50 - 20 : 2 =$
10.	$12 + 4 \cdot 2 =$	$30 + 2 \cdot 10 =$	$15 + 1 \cdot 5 =$
	$16 - 5 \cdot 3 =$	$18 - 3 \cdot 4 =$	$90 - 40 : 2 =$
	$5 + 9 \cdot 1 =$	$2 + 6 \cdot 3 =$	$2 + 4 \cdot 4 =$
	$13 - 18 : 2 =$	$10 - 15 : 3 =$	$18 - 2 \cdot 9 =$

11. Isa ostis õunapuudele 3 koormat sõnnikut, aedviljadele aga 2 koormat rohkem. Mitme marga eest ostis isa sõnnikut, kui koorem maksis 2 marka?

12. Aias oli 2 rida marjapõõsaid, kummaski reas 20 põõsast. Sõstrapõõsaid oli 30, teised olid

kõik karusmarjapõõsad. Mitu karusmarjapõõsast oli aias?

13. Ema tahtis teha 18 peenart. Esimesel päeval ta töötas 4 tundi ja jõudis tunnis valmis teha 3 peenart. Mitu peenart jäi tal teha teiseks päevaks?

14. Mitmele peenrale piisab 80 kapsataimest, kui igale peenrale panna 40 taime?

15. Isa istutas aeda 3 rida õunapuid, igasse ritta 6 puud. Mitu õunapuud isa istutas?

16. $4 + 18 : 6 =$ $18 + 12 : 6 =$ $6 + 16 : 2 =$
 $7 - 4 : 2 =$ $90 - 2 \cdot 40 =$ $18 - 9 \cdot 2 =$
 $11 + 7 \cdot 1 =$ $10 + 4 \cdot 1 =$ $1 + 10 \cdot 1 =$
 $16 - 15 : 3 =$ $13 - 2 \cdot 2 =$ $9 - 20 : 4 =$

17. $15 + 8 : 2 =$ $13 + 16 : 4 =$ $20 + 3 \cdot 10 =$
 $60 - 3 \cdot 10 =$ $80 - 3 \cdot 20 =$ $10 - 16 : 2 =$
 $19 + 1 \cdot 1 =$ $7 + 2 \cdot 5 =$ $16 + 10 : 5 =$
 $5 - 16 : 4 =$ $11 - 18 : 3 =$ $17 - 5 \cdot 3 =$

18. $8 + 2 \cdot 3 =$ $5 + 1 \cdot 6 =$ $3 + 8 \cdot 2 =$
 $20 - 1 \cdot 19 =$ $50 - 40 : 2 =$ $70 - 4 \cdot 10 =$
 $2 + 14 : 2 =$ $17 + 4 : 2 =$ $14 + 9 : 3 =$
 $14 - 6 \cdot 2 =$ $6 - 2 \cdot 2 =$ $12 - 5 \cdot 2 =$

19.	$9 + 2 \cdot 5 =$	$11 + 2 \cdot 4 =$	$7 + 6 \cdot 2 =$
	$100 - 3 \cdot 30 =$	$19 - 4 \cdot 4 =$	$15 - 2 \cdot 7 =$
	$12 + 10 : 10 =$	$9 + 2 : 2 =$	$15 + 9 : 9 =$
	$8 - 15 : 3 =$	$60 - 30 : 3 =$	$30 - 1 \cdot 20 =$
20.	$6 + 2 \cdot 7 =$	$19 + 20 : 10 =$	$8 + 18 : 3 =$
	$4 - 18 : 9 =$	$3 - 12 : 4 =$	$16 - 15 : 5 =$
	$5 + 3 \cdot 5 =$	$4 + 4 \cdot 4 =$	$2 + 8 \cdot 2 =$
	$10 - 14 : 2 =$	$20 - 1 \cdot 10 =$	$19 - 18 : 2 =$

Ostmisest ja müümisest.

1. Helmi ostis kaks 6-pennist vihikut ja andis müüjale kolm 5-pennist raha. Mitu penni sai ta tagasi?

2. Luule ostis pliiatsi ja 2 sulge. Pliiats maksis 8 penni ja sulg 3 penni. Mitu penni sai ta 20 pennist tagasi?

3. Karbis oli 18 sulge. Kaupmees müüs neist 3-le ostjale igäühele 5 sulge. Mitu sulge jäi tal siis veel järele?

4. Ilmaril oli neli 5-pennist raha. Ta ostis kaks 6-pennist saia. Mitu penni jäi tal järele?

5. Kaupmees müüs kaks 7-pennist vihikut ja ühe 2-pennise sule. Mitu penni pidi ta 20 pennist tagasi andma?

6.

$$\begin{array}{lll} (3 + 7) \cdot 2 = & (8 + 11) : 6 = & (60 + 40) : 80 = \\ (16 - 13) \cdot 4 = & (13 - 10) \cdot 5 = & (16 - 11) \cdot 2 = \\ (7 + 9) : 4 = & (11 + 9) : 7 = & (9 + 5) : 5 = \\ (18 - 6) : 3 = & (100 - 50) : 40 = & (14 - 7) \cdot 1 = \end{array}$$

7.

$$\begin{array}{lll} (7 + 13) : 3 = & (4 + 10) : 10 = & (3 + 15) : 17 = \\ (13 - 8) \cdot 20 = & (14 - 5) : 6 = & (7 - 2) \cdot 4 = \\ (8 + 6) : 8 = & (5 + 14) : 2 = & (20 + 70) : 3 = \\ (17 - 4) : 3 = & (11 - 3) \cdot 2 = & (100 - 90) \cdot 10 = \end{array}$$

8.

$$\begin{array}{lll} (10 + 30) : 30 = & (17 + 3) : 9 = & (14 + 5) : 12 = \\ (70 - 60) : 7 = & (20 - 16) \cdot 5 = & (18 - 14) \cdot 1 = \\ (30 + 40) : 40 = & (16 + 1) : 8 = & (3 + 3) : 1 = \\ (19 - 18) \cdot 15 = & (17 - 15) \cdot 2 = & (19 - 3) \cdot 12 = \end{array}$$

9.

$$\begin{array}{lll} (3 + 17) : 2 = & (5 + 13) : 9 = & (11 + 5) : 8 = \\ (7 + 2) \cdot 2 = & (16 - 10) \cdot 2 = & (12 - 4) \cdot 2 = \\ (11 - 8) \cdot 20 = & (4 + 1) \cdot 3 = & (6 + 1) \cdot 2 = \\ (20 - 4) : 11 = & (16 - 5) : 5 = & (19 - 8) : 4 = \end{array}$$

10.

$$\begin{array}{lll} (7 + 3) : 5 = & (18 - 16) \cdot 8 = & (11 + 7) : 14 = \\ (19 - 9) \cdot 2 = & (9 + 3) : 6 = & (19 - 17) \cdot 1 = \\ (13 + 2) : 3 = & (11 - 5) \cdot 3 = & (13 + 5) : 5 = \\ (17 - 12) \cdot 2 = & (8 + 3) : 9 = & (15 - 12) \cdot 3 = \end{array}$$

11. Ema andis Lainele kaks 10-pennist raha ja käskis tuua 3 kg soola. Mitu penni sai Laine tagasi, kui soola kilo maksis 4 penni?

12. Isa andis Heinole ühe 10-pennise ja ühe 5-pennise ja käskis tuua tuletikke. Mitu karp tuletikke sai Heino selle raha eest, kui karp maksis 3 penni?

13. Jaan ostis kolm 20-pennist joonistusplokki ja ühe 10-pennise pliatsi. Mitu penni sai ta margast tagasi?

14. Maimu tõi pagari juurest neli 5-pennist saia. Mitu penni sai ta 50-pennisest tagasi?

15.

$$\begin{array}{lll} (3 + 2) \cdot 4 = & (6 + 5) : 3 = & (5 + 11) : 6 = \\ (30 + 10) : 2 = & (20 - 16) \cdot 3 = & (19 - 16) \cdot 6 = \\ (15 - 14) \cdot 18 = & (4 + 8) : 7 = & (7 + 6) : 8 = \\ (11 - 6) \cdot 1 = & (20 - 18) \cdot 8 = & (70 - 10) : 40 = \end{array}$$

16.

$$\begin{array}{lll}
 (8 + 10) : 2 = & (30 + 60) : 30 = & (40 + 20) : 10 = \\
 (19 - 14) \cdot 3 = & (20 - 15) \cdot 10 = & (16 - 14) \cdot 10 = \\
 (9 + 6) : 9 = & (20 + 70) : 9 = & (16 + 2) : 9 = \\
 (90 - 80) : 8 = & (17 - 16) \cdot 7 = & (90 - 20) : 60 =
 \end{array}$$

17.

$$\begin{array}{lll}
 (14 + 1) : 3 = & (15 + 2) : 10 = & (18 + 2) : 9 = \\
 (100 - 30) : 70 = & (16 - 12) \cdot 1 = & (17 - 10) \cdot 10 = \\
 (12 + 4) : 9 = & (11 + 3) : 3 = & (13 + 4) : 8 = \\
 (18 - 11) \cdot 2 = & (13 - 9) \cdot 20 = & (11 - 7) \cdot 2 =
 \end{array}$$

18.

$$\begin{array}{lll}
 (30 + 30) : 20 = & (6 + 12) : 2 = & (4 + 11) : 2 = \\
 (14 - 8) \cdot 2 = & (19 - 14) \cdot 2 = & (9 - 2) : 7 = \\
 (8 + 9) : 6 = & (9 + 3) : 4 = & (5 + 10) : 6 = \\
 (8 - 5) \cdot 20 = & (13 - 3) \cdot 1 = & (15 - 13) \cdot 6 =
 \end{array}$$

19.

$$\begin{array}{lll}
 (10 + 9) : 8 = & (30 + 70) : 90 = & (50 + 10) : 10 = \\
 (12 - 9) \cdot 30 = & (15 - 7) \cdot 2 = & (14 - 12) \cdot 5 = \\
 (7 + 11) : 7 = & (20 + 40) : 40 = & (19 + 1) : 4 = \\
 (13 - 3) \cdot 10 = & (17 - 9) \cdot 1 = & (13 - 11) \cdot 20 =
 \end{array}$$

Segaülesandeid.

1. Kaupluses oli 15 kg vorsti. Sellest müüdi 4 ostjale igaühele 2 kg. Mitu kilo vorsti jäi siis veel järele?

2. Meetripikkuse paela otsast lõigati kaks 30 cm pikkust tükki ära. Kui pikk tükk jäi järele?

3. Laual oli 5 leivapätsi, kokku 11 kg. Üks neist kaalus 3 kg, teised olid kõik üheraskused. Mitu kilo kaalus iga päts?

4. Kotis oli 14 kg suhkrut. Kaupmees müüs sellest 4 ostjale igaühele 2 kg. Mitu kilo suhkrut jäi järele?

5.

$$\begin{array}{lll} 5 \cdot (17 - 13) = & 10 : (9 - 4) = & 7 \cdot (15 - 13) = \\ 20 : (10 + 7) = & 12 \cdot (18 - 17) = & 19 : (8 + 7) = \\ 3 \cdot (19 - 13) = & 9 : (2 + 2) = & 15 : (20 - 15) = \\ 4 \cdot (3 + 2) = & 16 \cdot (10 - 9) = & 10 \cdot (5 + 5) = \end{array}$$

6.

$$\begin{array}{lll} 7 : (17 - 14) = & 13 : (16 - 11) = & 16 : (19 - 15) = \\ 19 \cdot (16 - 15) = & 5 \cdot (2 + 2) = & 2 \cdot (6 + 3) = \\ 18 : (8 - 2) = & 8 \cdot (7 - 5) = & 14 \cdot (17 - 16) = \\ 11 \cdot (3 - 2) = & 4 : (12 - 10) = & 8 : (18 - 17) = \end{array}$$

7.

$11 : (11 - 6) =$	$14 : (19 - 12) =$	$15 : (15 - 8) =$
$20 : (18 - 13) =$	$2 \cdot (20 - 13) =$	$12 : (3 + 2) =$
$9 \cdot (19 - 17) =$	$13 : (13 - 6) =$	$15 : (12 - 9) =$
$6 \cdot (5 - 2) =$	$1 \cdot (15 + 4) =$	$6 \cdot (2 + 1) =$

8.

$17 : (5 + 3) =$	$5 \cdot (3 + 1) =$	$9 \cdot (11 - 9) =$
$18 : (9 + 9) =$	$18 : (19 - 10) =$	$15 : (12 - 7) =$
$17 : (20 - 7) =$	$19 : (9 + 8) =$	$16 : (4 + 4) =$
$2 \cdot (4 + 5) =$	$7 \cdot (3 - 1) =$	$10 \cdot (7 + 3) =$

9.

$4 \cdot (4 + 1) =$	$9 \cdot (13 - 11) =$	$6 : (3 + 3) =$
$1 \cdot (13 + 5) =$	$12 : (11 + 1) =$	$11 : (4 + 2) =$
$20 : (8 - 4) =$	$6 \cdot (10 - 7) =$	$10 \cdot (9 - 7) =$
$14 : (18 - 16) =$	$7 \cdot (1 + 1) =$	$8 \cdot (16 - 14) =$

10. Ants tahtis osta margase raamatu. Tal oli üks 50-pennine ja kaks 20-pennist. Mitu penni pidi ta veel koguma?

11. Meetripikkuse paela otsast lõigati 2 ühepikkust tükki ära ja siis jäi veel järele 20 cm. Kui pikk oli kumbki tükk?

12. 20 m pikkuse nööri otsast lõigati kaks 8 m pikkust tükki ära. Kui pikk tükk jäi järele?

13. Mitu päeva on 2 nädalat ja 3 päeva? — 1 nädal ja 6 päeva? — 2 nädalat ja 5 päeva?

14. Mitu nädalat ja mitu päeva on 9 päeva? — 12 päeva? — 15 päeva? — 18 päeva?

15. Mitu tööpäeva on 2 nädalas? — 3 nädalas?

16. Tööline teenis nädalas 18 marka. Mitu marka teenis ta päevas?

17.

$$\begin{array}{lll} 3 \cdot (18 - 12) = & 100 : (90 - 80) = & 40 : (60 - 30) = \\ 16 : (17 - 13) = & 9 \cdot (17 - 15) = & 5 \cdot (18 - 14) = \\ 12 : (13 - 7) = & 70 : (60 + 10) = & 17 : (5 + 11) = \\ 4 \cdot (19 - 14) = & 6 \cdot (7 - 4) = & 20 : (6 + 1) = \end{array}$$

18.

$$\begin{array}{lll} 14 : (15 - 8) = & 13 : (8 + 4) = & 1 \cdot (8 + 9) = \\ 30 : (19 - 9) = & 8 \cdot (11 - 9) = & 10 \cdot (15 - 13) = \\ 10 : (2 + 5) = & 80 : (20 + 20) = & 60 : (10 + 10) = \\ 15 : (1 + 2) = & 7 \cdot (9 - 7) = & 19 : (15 - 3) = \end{array}$$

19.

$$\begin{array}{lll} 2 \cdot (8 + 1) = & 90 : (70 + 20) = & 18 : (9 + 6) = \\ 50 : (1 + 9) = & 16 : (3 + 4) = & 70 : (50 - 30) = \\ 11 : (4 + 6) = & 3 \cdot (9 - 7) = & 18 : (15 - 9) = \\ 20 : (5 - 1) = & 70 : (10 + 40) = & 16 : (7 - 3) = \end{array}$$

Sisu.

	Lk.
1. Liitmine ja lahutamine kümne piires	3
2. Kümnelise mõiste	19
3. Arvud 10—20	22
4. Liitmine ja lahutamine kahekümne piires	25
5. Kümnelised saja piires	52
6. Kümneliste liitmine ja lahutamine saja piires	55
7. Arvud 20—100	58
8. Liitmise ja lahutamise kordamine	62
9. Korrutamise ja jagamise kahekümne piires	68
10. Kümneliste korrutamise ja jagamise saja piires	96
11. Korrutamise ja jagamise kordamine	98
12. Üldine kordamine	102

I

A

13163 ;

Hind 70 penni

I A
13163 ;

13163 IV

Diplom

J. Kallak / E. Kallak / E. Araste

Elavad arvud

I õppeaasia

J. Kallak / E. Kallak / E. Araste — Elavad arvud I

Hind 70 penni

TARTU EESTI KIRJASTUS